

Aprobat în ședința Guvernului din \_\_\_\_\_ 2026

Decizia protocolară nr. \_\_\_\_\_/2026

*Proiect*

## PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

### L E G E

#### **pentru modificarea unor acte normative (privind facilitarea creării locurilor de muncă pentru persoanele condamnate)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Art. I.** – La articolul 36<sup>1</sup> din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, punctul 4 se completează cu litera l) cu următorul cuprins:

„l) angajarea în câmpul muncii a persoanelor care execută o pedeapsă privativă de libertate sau a celor eliberate din locurile de detenție în primele 6 luni de la eliberare.”

**Art. II.** – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 198 alineatul (1), cuvintele „pentru prima dată” se exclud.

2. La articolul 205 alineatul (1) litera i), cuvintele „fără escortă sau însoțire” se substituie cu cuvintele „neînsoțiți în afara penitenciarului”.

3. Se completează cu articolul 211<sup>1</sup> cu următorul cuprins:

„**Articolul 211<sup>1</sup>.** Contul de peculiu al condamnatului

(1) Fiecare condamnat dispune de cont de peculiu, prin intermediul căruia, în perioada executării pedepsei, se efectuează operațiuni de plată conform prevederilor legale.

(2) Mijloacele bănești obținute din munca prestată de către condamnat în perioada executării pedepsei se transferă în contul de peculiu al acestuia.

(3) La cererea condamnatului, în contul său de peculiu pot fi transferate pensia, indemnizațiile sau alte plăți sociale, precum și mijloacele bănești obținute în baza unei hotărâri judecătorești sau moștenite în procedură succesorală.

(4) Contul de peculiu poate fi alimentat din alte surse decât cele prevăzute la alin. (2) și (3), cu o sumă lunară ce nu poate depăși 10 % din cuantumul salariului minim pe țară stabilit de către Guvern pentru anul respectiv.

(5) Condamnatul poate transfera banii acumulați din contul său de peculiu altor persoane, cu condiția ca soldul contului de peculiu să nu fie mai mic decât suma echivalentă unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul în curs.

(6) Aprobarea transferului de mijloace bănești, prevăzut la alin. (5), se efectuează cu avizul Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu excepția cazului de transfer către soț/soție sau rude de până la gradul al doilea.”

#### 4. Articolul 216 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 216.** Dreptul condamnatului de a se deplasa neînsoțit în afara penitenciarului

(1) Dreptul de a se deplasa neînsoțit în afara penitenciarului poate fi acordat condamnatului aflat în regim de resocializare, dacă a executat cel puțin 1/3 din termenul pedepsei stabilit prin sentință, este caracterizat pozitiv și, conform recomandărilor psihologului, poate beneficia de acest drept, iar specificul muncilor la care este antrenat sau al instruirii în care este încadrat impune acordarea acestuia.

(2) Dreptul de a se deplasa neînsoțit în afara penitenciarului se acordă condamnatului prin dispoziția scrisă a directorului penitenciarului, care aprobă orarul și itinerarul deplasărilor condamnaților.

(3) Condamnații care beneficiază de dreptul de a se deplasa neînsoțiți în afara penitenciarului sunt supuși monitorizării electronice sau, după caz, altor forme de supraveghere prevăzute de lege.

(4) Condamnații care beneficiază de dreptul de a se deplasa neînsoțiți în afara penitenciarului se dețin în încăperi separate de ceilalți condamnați. Prin dispoziție scrisă a directorului instituției penitenciare, acestora li se poate permite să locuiască în afara penitenciarului, în spații puse la dispoziție în cadrul sistemului administrației penitenciare sau autorizate în condițiile stabilite de către directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(5) Regulile privind comportamentul condamnaților și procedura de organizare a deplasărilor neînsoțite în afara penitenciarului sunt reglementate prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(6) În cazul în care condamnatul încalcă regimul din penitenciar, orarul sau itinerarul deplasărilor, precum și în cazul dispariției necesității de deplasare în afara penitenciarului, directorul instituției penitenciare este în drept să anuleze dispoziția menționată la alin. (2).”

5. La articolul 218:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) În scopul asigurării reabilitării sociale a condamnaților, administrația penitenciarului este în drept să contracteze serviciile prevăzute la alin. (1), prestate de asociații obștești, întreprinderi sociale sau întreprinderi sociale de inserție.”

6. La articolul 224, după cuvintele „regimuri separate” se introduce textul „, precum și modalitatea de stabilire a numărului maxim de condamnați admiși în fiecare instituție penitenciară”, iar cuvântul „stabilește” se substituie cu cuvântul „stabilesc”.

7. Articolul 234 va avea următorul cuprins:

**„Articolul 234. Munca condamnaților**

(1) Pe perioada detenției, persoana condamnată poate fi antrenată la muncă remunerată, cu excepția cazului de incapacitate temporară de muncă. Muncile prestate de către condamnați nu constituie relații individuale de muncă în sensul legislației muncii.

(2) Munca remunerată trebuie să corespundă capacităților fizice, aptitudinilor și, după caz, specialității și/sau pregătirii profesionale a condamnatului.

(3) Munca remunerată se clasifică după cum urmează:

a) muncă remunerată realizată în temeiul contractului de prestări servicii, încheiat între instituția penitenciară și persoane fizice sau juridice;

b) muncă remunerată realizată prin prestarea serviciilor cu caracter gospodăresc, necesare instituției penitenciare, sau prin prestarea serviciilor legate de procesul de producere din cadrul instituției penitenciare.

(4) Pe perioada detenției, persoana condamnată este obligată să execute munci neremunerate.

(5) Munca neremunerată se clasifică după cum urmează:

a) muncă neremunerată realizată în scopul îngrijirii și amenajării penitenciarului și a teritoriului aferent, precum și al îmbunătățirii condițiilor de trai și medico-sanitare de deținere;

b) muncă neremunerată realizată în scopul lichidării consecințelor unor calamități naturale;

c) muncă neremunerată cu caracter de voluntariat, prestată în folosul comunității.

(6) Condamnatul este, de regulă, antrenat la munca neremunerată în afara orelor de lucru, cel mult 4 ore pe zi, dar nu mai mult de 20 ore pe săptămână.

(7) Condamnatul care nu beneficiază de dreptul de a se deplasa neînsoțit în afara penitenciarului este antrenat la muncă în afara penitenciarului cu monitorizare electronică sau sub escortă.

(8) Lista lucrărilor și a funcțiilor pentru a căror exercitarea este interzisă antrenarea condamnaților la pedeapsa închisorii, inclusiv a minorilor și femeilor, se stabilește de către Guvern.

(9) Condamnatul poate fi eliberat de la muncă remunerată în cazul în care nu îndeplinește volumul de muncă încredințat, încalcă disciplina de muncă sau în cazul în care se constată că munca prezintă pericol pentru condamnat ori periclitizează securitatea și ordinea interioară a penitenciarului, cu repartizarea la un alt loc de muncă. Încadrarea în muncă și eliberarea de la muncă a condamnatului se efectuează în condițiile prezentului cod și ale Statutului executării pedepsei de către condamnați.

(10) Preveniții, condamnații la pedeapsa închisorii în penitenciarele de tip închis sau semiînchis, aflați în regim inițial, precum și condamnații la pedeapsa detențiunii pe viață aflați în regim inițial pot fi antrenați la munci remunerate doar în sectorul de detenție sau în ateliere special amenajate în acest scop.

(11) Munca condamnaților se organizează și se desfășoară cu respectarea prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, precum și ale altor acte normative în domeniul securității și sănătății în muncă.

(12) Nomenclatorul muncilor, lista lucrărilor finanțate din bugetul de stat, precum și clasificarea muncii și a lucrărilor, în funcție de complexitatea atribuțiilor și nivelul de remunerare, se aprobă de către directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.”

8. Articolul 235 va avea următorul cuprins:

**„Articolul 235. Stimularea agenților economici care creează locuri de muncă și antrenează la muncă persoanele condamnate**

(1) Agenții economici care creează locuri de muncă și antrenează la muncă persoane condamnate pot beneficia de subvenții.

(2) Procedura, condițiile și mecanismul de acordare a subvențiilor se stabilesc de către Guvern.”

9. La articolul 236:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pentru munca remunerată prestată, condamnatul beneficiază de salariu. Quantumul salariului se cuprinde în limitele de minimum 20 % și maximum 50 % din salariul minim pe țară stabilit de către Guvern, iar nivelul concret al acestuia se determină în funcție de competențele profesionale ale

condamnatului și de complexitatea lucrărilor la care acesta este antrenat. În cazul condamnaților antrenați la muncă în baza unui contract de prestări servicii, încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice, cuantumul maxim al salariului poate depăși limita de 50%, dacă părțile convin asupra unui salariu mai mare.”;

se completează cu alineatele (1<sup>1</sup>) și (1<sup>2</sup>) cu următorul cuprins:

„(1<sup>1</sup>) Instituția penitenciară, la suma salariilor calculate lunar pentru toți condamnații, în modul stabilit la alin. (1), asigură calcularea contribuțiilor de asigurări sociale, precum și declararea și plata acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat. În cazul contractului de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice, ultimii, pentru suma de retribuire a muncii calculată lunar pentru toți condamnații, asigură calcularea contribuțiilor de asigurări sociale și transferul lunar al acestora către instituția penitenciară, care efectuează declararea contribuțiilor de asigurări sociale și plata corespunzătoare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, în modul și conform reglementărilor stabilite pentru salariați.

(1<sup>2</sup>) Perioada pentru care au fost plătite contribuții de asigurări sociale din sumele de retribuire a muncii condamnatului se include în stagiul de cotizare al acestuia, iar sumele de retribuire a muncii condamnatului din care au fost achitate contribuții de asigurări sociale de stat reprezintă venit asigurat.”;

la alineatul (5) textul „art. 232 alin. (6) și” se exclude;  
alineatul (8) se abrogă.

10. Articolul 237 se abrogă.

11. Articolul 238 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 238.** Modul de compensare privilegiată a zilelor de muncă

(1) Condamnatului care prestează muncă remunerată i se compensează privilegiat 4 zile din durata pedepsei cu 3 zile de muncă, iar condamnatului care prestează munci remunerate la lucrări subterane sau la lucrări cu condiții grele și nocive de muncă, potrivit listei de munci și profesii aprobate de către Guvern – 3 zile din durata pedepsei cu 2 zile de muncă.

(2) Calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă se efectuează lunar și se aprobă de către directorul instituției penitenciare.

(3) În cazul condamnaților la detențiune pe viață, zilele compensate privilegiat nu se includ în termenul executat al pedepsei în cazul aplicării instituțiilor penale care ușurează executarea pedepsei.

(4) Procedura și condițiile compensării privilegiate a zilelor de muncă se reglementează prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.”

12. Articolul 240:

se completează cu alineatul (1<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„(1<sup>1</sup>) Condamnații care nu beneficiază de dreptul de a se deplasa neînsoțiți în afara penitenciarului pot participa la activități de studii sau la alte instruiri în afara penitenciarului, cu aplicarea monitorizării electronice în condițiile art. 271<sup>1</sup> sau a altor forme de supraveghere.”;

se completează cu alineatul (2<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„(2<sup>1</sup>) Persoanele condamnate care sunt antrenate la muncă, participă la activitățile prevăzute în prezentul articol, cu respectarea programului de muncă. Implicarea în activitățile respective nu trebuie să pericliteze programul de muncă al condamnaților.”;

se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) În instituțiile penitenciare poate fi organizat învățământul dual, ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic, conform Legii nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual, în cadrul căruia instituțiile penitenciare ori alte persoane fizice sau juridice, în baza contractelor încheiate cu instituția de învățământ profesional tehnic și, în cazul persoanelor juridice sau fizice, cu instituția penitenciară (contrat tripartit), dețin calitatea de unitate în care se realizează instruirea practică. Pe perioada studiilor, condamnații înmatriculați la învățământul dual beneficiază de remunerație pentru formare profesională în condiții generale.”

13. La articolul 242<sup>1</sup> subpunctul 3), cuvintele „la deplasare fără escortă sau însoțire” se substituie cu cuvintele „de a se deplasa neînsoțit”.

14. La articolul 250 alineatul (5), cuvintele „fără escortă sau însoțire” se substituie cu cuvintele „neînsoțit în afara penitenciarului”.

15. La articolul 251 alineatul (3) litera b), textul „pazei și supravegherii permanente” se substituie cu textul „pazei și/sau supravegherii permanente, inclusiv prin monitorizare electronică”.

16. Articolul 271<sup>1</sup>:

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Asigurarea monitorizării electronice a categoriilor de persoane indicate la alin. (7) lit. a) se efectuează de către sistemul administrației penitenciare, iar a celorlalte categorii de persoane se efectuează de către organele de probațiune.”;

la alineatul (7) litera a), cuvintele „fără escortă sau însoțire” se substituie cu cuvântul „neînsoțit” și se completează cu cuvintele „ori celor escortați în

afara instituției penitenciare pentru participare la activități de instruire sau de muncă”.

17. La articolul 304 alineatul (2), textul „Regulamentul de ordine interioară a locului de arest preventiv se aprobă de Ministerul Justiției.” se exclude.

**Art. III.** – Articolul 12 din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 48-57, art. 124), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

**„Articolul 12.** Activitatea economică în cadrul sistemului administrației penitenciare

(1) Sistemul administrației penitenciare poate desfășura activitate economică, în condițiile legislației civile, pentru asigurarea antrenării în muncă a condamnaților. Antrenarea în muncă a condamnaților constituie o parte esențială a procesului de resocializare și de pregătire pentru liberarea acestora.

(2) Planificarea, organizarea, evaluarea și controlul activității economice se realizează de către Administrația Națională a Penitenciarelor. În procesul de desfășurare a activității economice, instituțiile sistemului administrației penitenciare planifică, achiziționează și utilizează materia primă, procură sau închiriază utilajele necesare pentru producere.

(3) Pentru crearea locurilor de muncă, instituțiile din cadrul sistemului administrației penitenciare au dreptul:

a) să creeze ateliere de producere, ateliere artizanale, gospodării auxiliare, precum și alte spații pentru încadrarea condamnaților în ocupații utile;

b) să încheie cu persoanele fizice sau juridice contracte de prestări servicii, în cadrul cărora să fie antrenate persoanele condamnate;

c) să comercializeze bunurile produse de deținuți și să instituie magazine specializate în acest scop;

d) să instituie parteneriate public-private, parteneriate cu alte autorități publice, precum și să încheie contracte de achiziții publice cu alte instituții publice.

(4) Locurile de muncă ale condamnaților, remunerate din bugetul de stat, se creează în conformitate cu procedura bugetară și se includ în scheme de personal distincte, aprobate de către directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(5) În cazul contractelor de prestare a serviciilor, persoana fizică sau juridică care achiziționează aceste servicii are obligația de a transfera, pe lângă suma destinată retribuirii muncii condamnatului, o sumă suplimentară echivalentă cu 20 % din suma respectivă în contul instituției penitenciare, care se utilizează în modul stabilit de Ministerul Justiției, în conformitate cu art. 43 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. Persoana fizică sau juridică menționată asigură transferul către instituția

penitenciară a contribuțiilor de asigurări sociale aferente salariilor condamnaților, conform calculului lunar.

(6) Antrenarea condamnaților la munci remunerate de către persoane juridice sau fizice din afara sistemului administrației penitenciare are loc în temeiul contractului de prestări servicii, încheiat între persoanele respective și instituția penitenciară.

(7) Bunurile obținute în urma activității economice din sistemul administrației penitenciare se utilizează în scopuri interne ale sistemului și, după caz, pot fi comercializate persoanelor fizice și juridice, inclusiv altor instituții și autorități publice. Prețul de comercializare a bunurilor obținute în urma activității economice, cu excepția obiectelor confecționate în ateliere de creație, se stabilește conform metodologiei avizate de către Consiliul Concurenței și aprobate prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(8) Persoanele fizice și juridice care creează locuri de muncă pentru antrenarea la muncă a condamnaților în cadrul instituțiilor sistemului administrației penitenciare, precum și cele care prestează servicii pentru alimentarea personalului penitenciar sunt scutite de plata chiriei utilajului și/sau a spațiilor utilizate în acest scop, inclusiv a spațiilor pentru depozitarea produselor și materiei prime, aflate în gestiunea instituțiilor respective, încheind în acest scop contracte de comodat pe un termen de până la 3 ani, care poate fi prelungit. În cazul în care, pentru desfășurarea activității economice, persoana fizică sau juridică urmează să efectueze investiții capitale sau alte îmbunătățiri ale bunurilor închiriate, contractul de comodat poate fi încheiat pe un termen de până la 10 ani. Termenul de comodat se stabilește în fiecare caz individual, în funcție de volumul investițiilor și alți factori, în conformitate cu regulile stabilite de către Administrația Națională a Penitenciarelor.

(9) Pentru desfășurarea, pe teritoriul instituției penitenciare, a activității de comerț de către unitățile de comerț ambulant de tip gheretă, cu scopul aprovizionării deținuților cu bunuri admise în instituțiile penitenciare, precum și pentru prestarea serviciilor de alimentație destinate personalului penitenciar, Administrația Națională a Penitenciarelor are dreptul să selecteze comercianții prin concurs, deschis tuturor părților interesate, aplicând cerințe de participare nediscriminatorii și transparente. Activitățile de comerț respective se desfășoară în cadrul instituțiilor sistemului administrației penitenciare cu acordul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(10) Agenții economici care creează locuri de muncă și antrenează la muncă persoanele condamnate pot beneficia de subvenții în modul stabilit de către Guvern.”

**Art. IV.** – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2027.

(2) Guvernul, până la intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

b) va aproba actele normative necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi.

**NOTĂ DE FUNDAMENTARE**  
**la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative**  
*(privind facilitarea creării locurilor de muncă pentru persoanele condamnate)*

**1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ**

Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (*privind facilitarea creării locurilor de muncă pentru persoanele condamnate*) a fost elaborat de Ministerul Justiției, cu suportul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

**2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ**

**2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ**

Inițierea elaborării proiectului de lege derivă din necesitatea executării acțiunii nr. 2.1.5 lit. c) din **Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției** pentru anii 2022–2025, aprobat prin Legea nr. 211/2021: „Crearea industriei penitenciare în vederea implicării la muncă a condamnaților și a resocializării acestora”.

Totodată, proiectul de lege este elaborat în vederea realizării obiectivelor stabilite în **Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024–2027**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 164/2024, în special:

- acțiunea nr. 5.3.9, ce urmărește dezvoltarea și implementarea mecanismelor de stimulare a mobilității forței de muncă pentru deținuți, inclusiv din perspectiva competitivității acestora pe piața muncii după eliberare (oferte de muncă, salariu decent, certificare);

- acțiunea nr. 5.3.10, care vizează modificarea cadrului normativ pentru reglementarea posibilității dezvoltării programelor subvenționate de angajare în timpul detenției, în scopul dezvoltării abilităților de muncă ale deținuților;

- acțiunea nr. 5.3.12, care prevede dezvoltarea și implementarea unui sistem echitabil de remunerare a deținuților pentru munca prestată în penitenciare, inclusiv achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și includerea perioadei de muncă în detenție în stagiul de cotizare pentru acordarea prestațiilor sociale.

Necesitatea promovării prezentului proiect derivă și din recomandările politicilor publice formulate în **Studiul privind activitățile economice în sistemul penitenciar din Republica Moldova** (Ursula Smartt, Sorin Hadârcă, 2020), realizat cu suportul Proiectului de Consultanță în Politici Economice pentru Guvernul Republicii Moldova, implementat de GIZ Moldova cu suportul financiar al Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Prin promovarea acestui proiect de lege, se urmărește dezvoltarea unui cadru normativ care să faciliteze crearea și extinderea industriei penitenciare, oferind astfel deținuților oportunități reale de muncă. Proiectul va contribui atât la reducerea gradului de dependență a acestora de sistemul penitenciar, cât și la sporirea șanselor

de reinscriere socială după executarea pedepsei.

Totodată, proiectul se aliniază practicilor internaționale în domeniu și asigură o abordare sustenabilă în procesul de resocializare a condamnaților.

## ***2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative***

Elaborarea proiectului este determinată de necesitatea soluționării problemei sistemice ce afectează 85% din populația penitenciară și anume – *rata scăzută de antrenare în muncă a persoanelor private de libertate*.

În ultimul deceniu, ponderea deținuților încadrați în muncă nu a depășit 18% din totalul deținuților. Conform situației din anul 2023, doar 1.116 deținuți din totalul de 6.084 deținuți erau antrenați în muncă. Conform situației din **anul 2025**, din numărul total de 6.334 deținuți, doar 3.428 sunt apti de muncă. Din ultima categorie, **doar 1.223 deținuți sunt încadrați la munci remunerate**, ceea ce constituie 35,6% din numărul celor apti de muncă sau 19,31% din numărul total de deținuți. De asemenea, circa 10% din totalul deținuților prestează muncă de deservire gospodărească în penitenciare (funcții finanțate din bugetul de stat), prin urmare, doar 8% din totalul deținuților sunt antrenați în muncă remunerată în baza contractelor de prestări servicii, încheiate cu persoanele juridice private ori cu întreprinderile de stat.

Pentru comparație, în statele din vestul Europei, ponderea deținuților care muncesc variază între 50% și 80% (în Norvegia – 82%, în Olanda – 75%, iar în Germania – 50%).

Lipsa oportunităților de angajare în câmpul muncii a deținuților constituie o problemă care are un șir de consecințe negative.

În primul rând, „anii pierduți” în penitenciar reduc potențialul de resocializare al persoanelor condamnate, deoarece aceștia nu dezvoltă abilități de a-și câștiga existența în mod cinstit, prin muncă.

În al doilea rând, excesul de „timp liber” reprezintă un teren fertil pentru proliferarea subculturii criminale și intensificarea violenței între deținuți. Reamintim că problema violenței și intimidării între deținuți în penitenciarele din Republica Moldova constituie de multă vreme o problemă serioasă, abordată de Comitetul european pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (în continuare - CPT) cu ocazia fiecărei vizite. În mai multe rapoarte de vizită, CPT a cerut autorităților naționale să ia măsuri hotărâte pentru a aborda această problemă.<sup>1</sup>

Astfel, lipsa oportunităților de ocupare utilă a timpului petrecut în detenție, pe de o parte, constituie un impediment în realizarea scopului pedepsei penale, iar pe de altă parte, impune societății costuri duble (costurile de întreținere a unui sistem ineficient de executare a pedepselor penale și costurile aferente oportunităților pierdute din cauza capitalului uman irosit).

Un alt raționament ce impune promovarea prezentului proiect de lege reiese din necesitatea de a asigura respectarea unui șir de recomandări și standarde internaționale privind tratamentul deținuților și regimul de activități.

Așadar, *Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela)* prevede obligația instituțiilor

<sup>1</sup> Pct. 18 din Raportul CPT ca urmare a vizitei din 5 – 12 decembrie 2022 (<https://rm.coe.int/1680ac59d8>)

penitenciare de a oferi oportunități de muncă deținuților (Regula 4.2) și recomandă organizarea muncii în cadrul penitenciarelor într-un mod cât mai asemănător condițiilor de la libertate (Regula 99), astfel încât munca efectuată să mențină sau să sporească capacitatea deținuților de a-și câștiga onest existența după eliberare (Regula 98). *Regulile Nelson Mandela*, la fel, recomandă ca întreprinderile și gospodăriile în care muncesc deținuții să fie gestionate direct de către administrația penitenciarului și nu de contractori privați (Regula 100).

*Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre ale Consiliului Europei referitoare la regulile penitenciare europene (REC (2006)2)* prevede faptul că autoritățile penitenciare trebuie să depună eforturi pentru a oferi deținuților o muncă utilă, suficientă și corespunzătoare (Regula 26.2), cu sau fără concursul firmelor private, în interiorul sau în exteriorul penitenciarului (Regula 26.9).

În cadrul vizitei din 5 – 12 decembrie 2022, CPT a recomandat implicarea, cât mai activă, a conducerii penitenciarelor în organizarea activităților pentru deținuți. În acest sens, ar trebui să se asigure că toate persoanele deținute în penitenciar (inclusiv cele aflate în arest preventiv), petrec o mare parte a zilei (adică opt ore sau mai mult), în afara celulelor lor și au acces la activități, cum ar fi munca (de preferință cu valoare profesională), educație, sport și recreere/asociere<sup>2</sup>.

Scopul general al prezentului proiect de lege este încadrarea în muncă a cel puțin 25% din totalul deținuților până la sfârșitul anului 2027 și, respectiv – a cel puțin 40% din totalul deținuților până la sfârșitul anului 2030. Pentru realizarea acestui scop, se propune eliminarea constrângerilor normative existente ce împiedică instituțiile penitenciare și agenții economici să creeze locuri de muncă pentru deținuți.

Cadrul normativ existent nu oferă înlesniri companiilor private, interesate să investească în spațiile sau utilajele de producere din penitenciare sau dispuse să angajeze persoanele deținute sau persoanele eliberate din locurile de detenție în afara penitenciarului. Suplimentar, termenul de închiriere a spațiilor destinate pentru activitate economică, care aparțin sistemului administrației penitenciare, este limitat la un an, condiție ce descurajează agenții economici din cauza absenței previzibilității în relațiile comerciale.

Astfel, se impune necesitatea operării unor modificări legislative care ar stimula investițiile și încadrarea în câmpul muncii a condamnaților din partea sectorului privat.

Totodată, analiza comparată a experienței altor țări a reliefat faptul că penitenciarele (de exemplu: Regatul Unit, Germania, Norvegia, Statele Unite ale Americii) achiziționează bunuri, lucrări și servicii de pe piața externă doar atunci când nu există capacitate de a produce bunurile, lucrările și serviciile respective în interiorul sistemului penitenciar.

În Republica Moldova, însă, situația este diametral opusă: procurările se fac conform procedurilor de achiziții publice, neexistând posibilitatea de a utiliza produsele obținute pentru a satisface cererea internă a autorităților contractante. Legislația actuală impune obligativitatea procurării produselor la prețul de piață,

---

<sup>2</sup> Pct. 50 ibidem.

asigurând, în acest fel, cu venituri din surse bugetare operatorii economici furnizori de bunuri, lucrări sau servicii (inclusiv companiile „speculante”), descurajând, în același timp, implicarea deținuților în activități economice productive.

Menționăm că propunerile de modificare din prezentul proiect de lege rezultă inclusiv din recomandările formulate în *Studiul privind activitățile economice în sistemul penitenciar din Republica Moldova (Ursula Smartt, Sorin Hadârcă, 2020)*<sup>3</sup>.

### 3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Prin intermediul acestui proiect de lege se urmărește implementarea unor măsuri concrete menite să îmbunătățească sistemul administrației penitenciare și să faciliteze reintegrarea socială și profesională a persoanelor private de libertate.

#### Principalele obiective propuse sunt:

- majorarea numărului de persoane deținute, care vor fi antrenate în câmpul muncii;
- crearea premiselor de instituire a unui mecanism de subvenționare a agenților economici care contribuie la crearea de locuri de muncă destinate persoanelor condamnate și la antrenarea acestora în activități de muncă, în vederea facilitării reintegrării sociale și profesionale a acestora;
- soluționarea problemei privind includerea perioadei de muncă remunerată a deținuților în stagiul de cotizare;
- atribuirea pentru sistemul administrației penitenciare a competenței de a dispune și efectua monitorizarea electronică a deținuților;
- excluderea prevederilor ce limitează la un an perioada de locațiune/comodat a spațiilor pentru activități economice în cadrul penitenciarelor, prin extinderea acestor perioade;
- limitarea cuantumului surselor financiare cu care se poate alimenta contul de peculiu din surse exterioare penitenciarului.

Aceste măsuri contribuie la eficientizarea administrării penitenciarelor, la creșterea responsabilității și autonomiei financiare a deținuților, precum și la facilitarea reintegrării acestora în societate după executarea pedepsei.

#### 3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect propune un șir de modificări și elemente noi, după cum urmează:

1. Se propune completarea art. 36<sup>1</sup> pct. 4 din **Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi** cu lit. l), astfel încât activitatea orientată spre angajarea în câmpul muncii a persoanelor deținute sau a celor eliberate din locurile de detenție să se atribuie la categoria activităților de antreprenoriat social.

2. **Codul de executare nr. 443/2004** urmează a fi completat cu prevederi care să faciliteze antrenarea în muncă a condamnaților în afara penitenciarului, cu aplicarea în privința acestora a monitorizării electronice, ceea ce va permite

<sup>3</sup> Studiul poate fi accesat la următorul link:

<https://penitenciar.gov.md/sites/default/files/Directia%20Industria%20penitenciara/Studiu%20Industria%20Penitenciar%20C4%83.pdf>

reducerea numărului de resurse umane implicate în asigurarea supravegherii deținuților în timpul muncii.

Proiectul introduce norma primară menită să instituie temeiul legal pentru subvenționarea agenților economici care creează locuri de muncă și antrenează la muncă persoanele condamnate, în vederea stimulării implicării mediului privat în acest proces. Aceste măsuri au drept scop facilitarea reintegrării sociale și profesionale a condamnaților, creșterea gradului de ocupare a acestora și eficientizarea mecanismelor de colaborare dintre instituțiile statului și sectorul privat (expunerea în redacție nouă a art. 235).

Pentru motivarea condamnaților de a se angaja în muncă remunerată, se propune reglementarea condițiilor privind alimentarea contului de peculiu, utilizarea surselor financiare și transferul sumelor bănești către alte persoane. La fel, se propune limitarea cuantumului surselor financiare cu care se poate alimenta contul de peculiu din exteriorul penitenciarului (completarea codului cu art. 211<sup>1</sup>). Instituirea acestor prevederi va avea drept efect:

- stoparea întreținerii nefondate a deținuților de către rude sau a alte persoane;
- crearea unor surse financiare la contul deținutului, pe care acesta să le poată utiliza la ieșirea din detenție ca sursă pentru prima perioadă post detenție;
- stoparea transferurilor dubioase de bani, inclusiv cu destinație criminală, către persoane terțe.

În vederea soluționării problemei privind includerea perioadei de muncă remunerată a deținuților în stagiul de cotizare, se propune ca pentru deținuții antrenați la munci remunerate, instituția penitenciară să rețină o sumă echivalentă cu cota contribuțiilor de asigurări sociale de stat, care se va transfera la bugetul asigurărilor sociale de stat pentru includerea perioadelor de muncă în calculul stagiului de cotizare (completarea art. 236 cu alin. (1<sup>1</sup>)).

În context, urmează a fi instituită norma ce acordă posibilitatea instituțiilor penitenciare de a contracta prestatori de servicii, care să contribuie la reabilitarea persoanelor private de libertate, prin programe specifice, reieșind din nevoile individuale și de grup stabilite (completarea art. 218 cu un alineat nou).

De asemenea, intervențiile propuse clarifică procedurile privind calculul plafonului de detenție, modul de organizare și remunerare a muncii, precum și reconfigurarea unor norme depășite, pentru a crea un cadru coerent și funcțional. Prin aceste modificări se urmărește atât stimularea ocupării forței de muncă în penitenciare, cât și protejarea drepturilor persoanelor condamnate, în logica reintegrării sociale eficiente.

Reabilitarea deținuților este unul din obiectivele fundamentale ale executării pedepselor penale privative de libertate, care necesită o intervenție consolidată și focusată din partea autorităților cu atribuții execuțional penale, pentru a asigura atingerea dezideratelor propuse în sporirea siguranței societății odată cu liberarea condamnaților din penitenciare. Din păcate, pentru a asigura o intervenție eficientă și de calitate, resursele disponibile în cadrul sistemului administrației penitenciare nu sunt suficiente. În prezent, în medie, asistența acordată condamnaților decurge după raportul „1-2 angajați la 300 de deținuți”, ceea ce afectează mult eficacitatea intervenției acordate. Astfel, implementarea posibilității de a contracta servicii de reabilitare a condamnaților țintă (care prezintă un pericol social sporit și necesită activități de reabilitare mai consistente) va avea un impact pozitiv pe termen mediu

și lung, ceea ce va contribui asigurarea securității și ordinii în societate.

Totodată, proiectul clarifică prin norme exprese dreptul persoanelor condamnate de a beneficia de salariu pentru munca remunerată prestată. Astfel, în noua redacție a art. 236 alin. (1) se stabilește în mod explicit că cuantumul salarial este determinat în funcție de complexitatea activităților desfășurate, fiind încadrat între **20% și 50% din salariul minim pe țară** stabilit de Guvern. Această reglementare instituie un mecanism uniform și previzibil de remunerare, corelat cu nivelul de dificultate al muncii.

De asemenea, proiectul introduce o derogare aplicabilă situațiilor în care activitatea este realizată în baza unui contract de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoane fizice sau juridice. În aceste cazuri, cuantumul salariului poate depăși plafonul maxim de 50%, în măsura în care părțile convin astfel. Această soluție normativă asigură flexibilitate, stimulează colaborările externe și reflectă valoarea economică superioară a unor activități specifice.

Proiectul prevede o serie de intervenții esențiale orientate spre modernizarea și eficientizarea cadrului normativ execuțional-penal. Acesta reglementează explicit competențele privind modalitatea de calcul al modului de compensare privilegiată a zilelor de muncă, prin definirea clară a autorității responsabile și prin instituirea premiselor necesare elaborării unui act normativ subsecvent care va stabili metodologia de calcul.

De asemenea, proiectul actualizează reglementările referitoare la munca persoanelor condamnate, prin instituirea unor mecanisme clare de organizare, clasificare și remunerare a activităților de muncă. Această intervenție urmărește alinierea cadrului normativ la necesitățile operative ale sistemului administrației penitenciare, la principiile echității sociale și la necesitatea consolidării unui sistem coerent de motivare și reintegrare a persoanelor private de libertate.

**3.** De asemenea, se propune expunerea în redacție nouă a art. 12 din *Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare*. Articolul respectiv va stipula posibilitatea de încheiere pe un termen de până la 10 ani a contractelor de locațiune/comodat cu agenții economici care își asumă efectuarea investițiilor capitale sau altor îmbunătățiri ale bunurilor închiriate, în funcție de volumul investițiilor asumate. Pentru a asigura o abordare echitabilă și imparțială față de potențialii investitori, Administrația Națională a Penitenciarelor va emite reglementări referitoare la procedura negocierii și încheierii unor astfel de contracte, inclusiv corelarea volumului de mijloace investite cu termenul de locațiune/comodat și alte aspecte.

În cazul contractelor de prestare a serviciilor încheiate între instituția penitenciară și o persoană fizică sau juridică, aceasta din urmă are obligația de a efectua un transfer financiar suplimentar față de suma destinată retribuirii muncii condamnatei. Mai exact, persoana fizică sau juridică va trebui să transfere în contul instituției penitenciare o sumă echivalentă cu 20% din valoarea totală a remunerației plătite deținutului pentru munca prestată. Aceste fonduri suplimentare vor fi utilizate exclusiv pentru modernizarea infrastructurii industriale din cadrul sistemului penitenciar și pentru organizarea activităților de muncă pentru deținuți. În plus, persoana fizică sau juridică va fi responsabilă pentru calcularea și transferul contribuțiilor de asigurări sociale aferente salariilor condamnaților, în conformitate

cu reglementările legale, pe baza sumelor de retribuire stabilite lunar pentru fiecare deținut implicat în activitatea economică.

### ***3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare***

În procesul de elaborare a proiectului de lege nu au fost identificate opțiuni alternative. Proiectul de lege a fost conceput ca o necesitate obiectivă, în lipsa unor alternative realiste care să ofere rezultate comparabile.

## **4. Analiza impactului de reglementare**

### ***4.1. Impactul asupra sectorului public***

Implementarea proiectului de lege va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, prin optimizarea resurselor administrației penitenciare, reducerea presiunii asupra sistemului de asistență socială și creșterea eficienței utilizării fondurilor publice. Prin facilitarea accesului persoanelor condamnate la locuri de muncă, statul va reduce costurile asociate detenției, riscul de recidivă și va încuraja reintegrarea socio-profesională, diminuând astfel dependența acestora de ajutoarele sociale de după eliberare. În plus, crearea unui mecanism sustenabil de angajare a deținuților și de monitorizare electronică va permite o redistribuire mai eficientă a resurselor umane în cadrul instituțiilor de stat, reducând necesitatea supravegherii continue și permițând personalului penitenciar să se concentreze pe măsuri de reabilitare și reintegrare.

### ***4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative***

Implementarea prezentului proiect de act normativ nu necesită cheltuieli din bugetul de stat pentru anul în curs, iar eventualele costuri vor fi suportate în funcție de alocațiile bugetare aprobate anual. Estimările financiare demonstrează că măsurile propuse sunt fezabile și sustenabile din punct de vedere economic, iar beneficiile pe termen lung depășesc investițiile inițiale.

#### **• Impactul financiar al îmbunătățirii mecanismului de antrenare în câmpul muncii a deținuților**

Costurile asociate acestui mecanism sunt estimate la aproximativ **1 milion de lei anual**. Acest calcul se bazează pe următoarele elemente:

- În sistemul administrației penitenciare se află în prezent aproximativ **5.000 de deținuți**.
- Se estimează că **10%** dintre aceștia (aproximativ **500 de persoane**) vor fi antrenați anual în câmpul muncii.
- Costul mediu estimat per beneficiar este de **2.000 lei**.

Achiziționarea acestor servicii se va realiza strict în limita alocațiilor bugetare aprobate, fără a crea presiuni suplimentare asupra bugetului de stat. În plus, această măsură se va concentra în mod prioritar pe deținuții cu indici scăzuți de reabilitare, pentru care programele existente nu au un impact suficient asupra reintegrării sociale.

#### **• Impactul financiar al extinderii condițiilor de eligibilitate pentru dreptul de deplasare neînsoțită în afara penitenciarului**

Extinderea accesului la dreptul de deplasare neînsoțită în afara penitenciarului va necesita achiziționarea dispozitivelor electronice de monitorizare, ceea ce presupune un cost maxim estimat la **10 milioane de lei**.

Acest calcul se bazează pe următoarele:

- **1.341 de persoane** vor deveni eligibile conform noilor reglementări (excluzând cazurile care deja beneficiază de această măsură conform legislației existente).
- Costul mediu al unui echipament de monitorizare electronică este de **7.400 lei**.

Totuși, este important de menționat că achiziționarea dispozitivelor se va efectua doar în limita fondurilor aprobate, ceea ce înseamnă că implementarea va fi etapizată și corelată cu resursele disponibile.

Totodată, cu referire la noile reglementări ale art.12 din *Legea 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare*, conform cărora Administrația Națională a Penitenciarelor va încasa o sumă suplimentară din partea persoanelor fizice sau juridice, echivalentă cu 20% din suma contractelor de prestare servicii, care va fi utilizată în conformitate cu art. 43 din *Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar fiscale nr.181/2014*, menționăm următoarele venituri estimate, care au fost calculate fiind raportate la numărul de 1000 de deținuți angajați în câmpul muncii:

**1. Sumă reținută per deținut, lunar:**

6300 lei (salariul minim pe țară)  $\times$  0.20 (suma suplimentară achitată de persoanele fizice sau juridice) = 1260 lei

**1. Suma totală, reținută pentru 1000 de deținuți lunar:**

1260 lei (suma achitată lunar per deținut)  $\times$  1000 (deținuți eligibili pentru antrenare la muncă) = 1,260,000 lei

Astfel, suma totală (estimativă) care va fi reținută lunar de la 1000 de deținuți angajați în câmpul muncii va fi de 1,26 milioane lei.

**2. Suma totală, reținută pentru 1000 de deținuți, per 12 luni:**

1,260,000 (venitul lunar de la 1000 de deținuți)  $\times$  12 (luni) = 15,120,000 lei

Drept urmare, suma totală (estimativă) reținută anual de la 1000 de deținuți angajați în câmpul muncii va fi de **15,120,000 lei (15,12 milioane lei)**.

În partea ce vizează **impactul financiar al mecanismului de subvenționare** a agenților economici care creează locuri de muncă și antrenează la muncă persoanele condamnate, precizăm că proiectul conține temeiul legal necesar (noua redacție propusă pentru art. 235 din Codul de executare), iar mecanismul de subvenționare urmând a fi detaliat prin hotărâre a Guvernului. La etapa actuală, impactul financiar estimat este **aproximativ 15,2 milioane lei**.

Calculul estimativ este următorul:

503 (numărul persoanelor condamnate antrenate în muncă în prezent)  $\times$  5.040 lei (80% din salariul de referință de 6.300 lei)  $\times$  6 luni = 15.210.720 lei.

#### **4.3. Impactul asupra sectorului privat**

Implementarea proiectului de lege va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat, deoarece va oferi angajatorilor stimulente financiare sub formă de subvenții pentru angajarea persoanelor condamnate, reducând astfel costurile cu forța de muncă și contribuind la acoperirea deficitului de personal în anumite domenii. Totodată, această măsură va sprijini dezvoltarea antreprenoriatului social, oferind firmelor oportunitatea de a se implica în programe de reintegrare socio-profesională, ceea ce poate îmbunătăți responsabilitatea socială corporativă și reputația acestora pe

piață.

În procesul implementării mecanismului de subvenționare, propus de prezentul proiect, se va ține cont de prevederile *Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat*. În context, Administrația Națională a Penitenciarelor va beneficia de ghidarea și suportul Consiliului Concurenței.

#### **4.4. Impactul social**

Implementarea proiectului de lege va avea un impact social semnificativ, contribuind la reducerea recidivei prin oferirea persoanelor condamnate și celor eliberate din detenție a unor oportunități reale de integrare pe piața muncii, ceea ce le va asigura un trai legal și independent, diminuând astfel riscul revenirii la activități infracționale. Totodată, prin implicarea activă a acestora în activități economice, se va reduce stigmatizarea socială și se va promova reintegrarea comunitară, consolidând siguranța publică și echilibrul social.

##### **4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal**

Nu este aplicabil.

##### **4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen**

Nu este aplicabil.

#### **4.5. Impactul asupra mediului**

Nu este aplicabil.

#### **4.6. Alte impacturi și informații relevante**

Nu este aplicabil.

### **5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE**

#### **5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională**

Nu este aplicabil.

#### **5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE**

Nu este aplicabil.

### **6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ**

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției, la directoriul Transparența decizională, au fost plasate anunțuri privind inițierea, coordonarea și promovarea prezentului proiect, care poate fi accesate la următoarele linkuri:

- <https://justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-continuarea-elaborarii-proiectului-legii-pentru-modificarea-unor-acte-0>;
- <https://justice.gov.md/ro/content/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-privind-facilitarea-locurilor-de>;
- <https://justice.gov.md/ro/content/examinarea-sedinta-guvernului-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-1>;
- <https://justice.gov.md/ro/content/examinarea-sedinta-guvernului-proiectului-legii-pentru-modificarea-unor-acte-normative>.

Anunțuri similare în acest sens au fost plasate și pe platforma [www.particip.gov.md](http://www.particip.gov.md), la linkul: [https://particip.gov.md/ro/document/stages/\\*/12662](https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12662).

***În procesul de avizare și consultare publică au fost recepționate propuneri de la:*** Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Casa Națională de Asigurări Sociale, Avocatul Poporului, Consiliul Concurenței și Consiliul pentru egalitate.

***A susținut proiectul fără propuneri și obiecții:*** Ministerul Educației și Cercetării.

***În procesul de avizare și consultare publică repetată au fost recepționate propuneri de la:*** Ministerul Finanțelor (inclusiv aviz suplimentar), Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Consiliul Concurenței și Consiliul pentru egalitate.

***Au susținut proiectul fără propuneri și obiecții:*** Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Casa Națională de Asigurări Sociale.

***Nu a prezentat avizul:*** Oficiul Avocatul Poporului.

În scopul, definitivării proiectului de lege, la data de 25.02.2025, a fost organizată **o ședință interinstituțională cu reprezentanții Ministerului Finanțelor**. Scopul acestei reuniuni a fost de a analiza în detaliu obiecțiile formulate de Ministerul Finanțelor asupra unor prevederi ale proiectului și de a identifica soluții viabile pentru îmbunătățirea reglementărilor propuse. În cadrul ședinței, au fost analizate aspectele financiare și juridice ale proiectului. În urma acestor consultări, s-a urmărit conturarea unei poziții comune și a unor ajustări care să faciliteze adoptarea și implementarea eficientă a proiectului de lege.

***Urmare a celei de-a treia avizări și consultări publice au fost recepționate propuneri de la:*** Consiliul pentru egalitate, Consiliul Concurenței și Oficiul Avocatul Poporului.

***Au susținut proiectul fără propuneri și obiecții:*** Ministerul Finanțelor, Casa Națională de Asigurări Sociale și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

***Nu au prezentat avizele:*** Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Cancelaria de Stat, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (a fost retransmis, prin poșta electronică, avizul precedent expediat în cadrul celei de-a doua avizări).

În scopul definitivării proiectului de lege, în urma ședinței de lucru a Guvernului din data de 13.03.2026, au fost organizate **două ședințe interinstituționale:** la data de **18.03.2026** (în format online, rezumatul ședinței fiind anexat) și la data de **23.03.2026** (cu prezență fizică, neprotocolată).

**La prima ședință** au participat reprezentanți ai Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Consiliului Concurenței, Avocatului Poporului și Consiliului pentru Egalitate, iar la cea de-a doua ședință au participat reprezentanți ai Ministerului Muncii și Protecției Sociale și ai Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Scopul acestor ședințe a fost analiza detaliată a obiecțiilor formulate de autoritățile vizate, în special de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, asupra

unor prevederi ale proiectului, precum și identificarea unor soluții viabile și agreeate, pentru îmbunătățirea reglementărilor propuse.

În cadrul acestei ședințe (din 18.03.2026) au fost discutate în detaliu propunerile privind: majorarea limitei de alimentare a contului de peculiu al condamnatului sau instituirea unor excepții de la plafonul de 10% din salariul minim; eliminarea plafonului de 50% din salariul minim pe țară pentru remunerarea condamnaților; menținerea dreptului la concediu neremunerat pentru condamnații antrenați în muncă remunerată (art. 237); precum și reformularea prevederilor referitoare la compensarea privilegiată a zilelor de muncă, în vederea evitării incertitudinilor de aplicare (în special în cazul deținuților condamnați pe viață).

Cu toate acestea, în urma consultărilor și explicațiilor oferite, s-a decis menținerea acestor prevederi în forma actuală, fără modificări, cu argumentările de rigoare, chiar dacă nu corespund totalmente recomandărilor formulate în avizele autorităților participante la ședință.

**În cadrul celei de-a doua ședințe** au fost examinate aspectele ce țin de modificarea *Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj*, precum și ale *Legii asistenței sociale nr. 547/2003*.

Ca urmare a discuțiilor, s-a decis renunțarea la modificările ce vizau *Legea nr. 105/2018*, întrucât acestea nu se aliniază cadrului normativ existent în domeniul ocupării forței de muncă. De asemenea, s-a constatat că persoanelor condamnate nu le poate fi atribuit statutul de „șomer”, care implică anumite drepturi și obligații ce nu pot fi asimilate persoanelor condamnate la pedeapsa cu închisoarea. Drept urmare, pentru utilizarea mecanismului de subvenționare în raport cu persoanele juridice care vor crea locuri de muncă pentru deținuți, s-a convenit completarea *Codului de executare* cu o normă destinată subvenționării acestora, cu mențiunea că mecanismul de realizare va fi detaliat prin hotărâre a Guvernului.

Totodată, s-a renunțat la modificarea *Legii asistenței sociale nr. 547/2003*, întrucât noțiunea existentă de „*persoană și familie defavorizată*” are un caracter general și suficient de cuprinzător pentru a include și persoanele eliberate din detenție. În acest sens, persoanele eliberate din detenție pot fi deja încadrate în categoria beneficiarilor de asistență socială (în temeiul art. 7 lit. j) din *Legea nr. 547/2003*), în măsura în care se află în situații de dificultate determinate de factori de natură economică, socială sau de altă natură.

În ansamblu, consultările desfășurate au avut drept scop conturarea unei poziții comune și operarea unor ajustări menite să faciliteze adoptarea și implementarea eficientă a proiectului de lege.

## **7. Concluziile expertizelor**

Proiectul de lege a fost examinat de Centrul Național Anticorupție care prin raportul de expertiză anticorupție nr. ELO24/9920 din 15.08.2024 a constatat că:

- au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional;
- proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la eliminarea constrângerilor normative ce împiedică instituțiile penitenciare și agenții economici să creeze locuri de muncă pentru deținuți;
- nota informativă conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ;

- textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din *Legea nr. 100/2017*;

- în textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

Totodată s-a recomandat a fi revizuită nota informativă a proiectului în corespundere cu cerințele prevederilor *Legii nr. 100/2017* (ajustate prin *Legea nr. 49/2024*). Opinia referitoare la această recomandare a fost reflectată în sinteză.

Suplimentar, ca urmare a desfășurării celei de-a treia runde de avizare și consultare publică, **proiectul a fost transmis repetat Centrului Național Anticorupție** în vederea efectuării expertizei anticorupție.

Prin raportul de expertiză anticorupție nr. ELO26/11194 din 17.02.2026, Centrul Național Anticorupție a constatat că proiectul corespunde interesului public general, întrucât va contribui la eliminarea constrângerilor normative care împiedică instituțiile penitenciare și agenții economici să creeze locuri de muncă pentru deținuți. Totodată, cu referire la conținutul redacției noi propuse în proiect pentru art. 234 din Codul de executare, a fost identificată o formulare ambiguă, susceptibilă de interpretări abuzive. În acest context, în scopul prevenirii apariției manifestărilor de corupție în procesul de aplicare practică a prevederii respective din proiect, aceasta a fost ajustată. Propunerea respectivă a fost inclusă în sinteză.

## **8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent**

Adoptarea proiectului de lege va impune efectuarea unor modificări și completări în unele acte normative subordonate legii, în vederea aducerii acestora în concordanță cu noile prevederi ale cadrului legislativ. În acest sens, urmează a fi revizuite, după caz, următoarele acte normative:

- **Hotărârea Guvernului nr. 583/2006** cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați;

- **Hotărârea Guvernului nr. 437/2018** cu privire la organizarea și funcționarea Administrației Naționale a Penitenciarelor;

- **Hotărârea Guvernului nr. 241/2006** cu privire la aprobarea Nomenclatorului

lucrărilor efectuate și serviciilor prestate, contra plată, de Ministerul Justiției și instituțiile subordonate ale acestuia și de instanțele judecătorești și tarifelor la acestea, precum și a regulamentelor privind modul și direcțiile de utilizare a mijloacelor speciale.

De asemenea, va fi necesară reglementarea prin hotărâre de Guvern a a procedurii, condițiilor și mecanismului de acordare a subvențiilor destinate agenților economici care creează locuri de muncă și antrenează la muncă persoanele condamnate.

## **9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ**

Proiectul de lege prevede că acesta va intra în vigoare la data de 01 ianuarie 2027.

Până la această dată, Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru aducerea actelor sale normative în concordanță cu noile prevederi legislative, precum și pentru

elaborarea și aprobarea actelor normative subordonate legii necesare pentru punerea în aplicare a acesteia.

**Ministru**

**Vladislav COJUHARI**

**S I N T E Z A**  
**obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor**  
**la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative**  
*(privind facilitarea creării locurilor de muncă pentru persoanele condamnate)*

| Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică | Nr.       | Conținutul obiecției/<br>propunerii (recomandării)   | Argumentarea autorului proiectului                                  |
|---|-----------|--|---|
| <b>Avizare și consultare publică</b>                      |           |  |   |
| <b>Casa Națională de Asigurări Sociale</b>                | <b>1.</b> | 1. La Art. II punctul 8, în art. 236 alin.(1 <sup>1</sup> ) din proiect, textul „Suplimentar salariului stabilit la alin. (1), instituția penitenciară asigură plata contribuțiilor de asigurare socială de stat. În cazul contractului de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice, ultimii asigură transferul contribuțiilor de asigurări sociale către instituția penitenciară, pentru a efectua plata corespunzătoare a acesteia la bugetul asigurărilor sociale de stat.” se substituie cu textul: „Instituția penitenciară la suma salariilor calculate lunar pentru toți condamnații, stabilit la alin. (1), asigură calcularea contribuțiilor de asigurări sociale, declararea și plata acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat. În cazul contractului de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice, ultimii la suma de retribuire a muncii calculată lunar pentru toți condamnații, asigură calcularea contribuțiilor de asigurări sociale și transferul lunar al acestora către instituția penitenciară, care va efectua declararea contribuțiilor de asigurări sociale și plata corespunzătoare a acesteia la bugetul asigurărilor sociale de stat în modul și conform reglementărilor stabilite pentru salariați.” | <b>Se acceptă</b><br>Textul redactat se regăsește la Art. III p. 8. |
|   | <b>2.</b> | 2. La Art. III punctul 1, în Articolul 12 alin. (5), din proiect, textul „suma echivalentă cotei contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii” se substituie cu textul: „suma contribuțiilor de asigurări   | <b>Se acceptă</b><br>Textul redactat se regăsește la Art. IV p. 1.  |

|   |    |  |   |
|---|----|--|---|
|   |    | sociale calculată lunar la suma de retribuire a muncii lunare pentru toți condamnații”.  |   |
| <b>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</b>  | 3. | <p>În limita competențelor funcționale, comunică lipsa de propuneri și obiecții.</p> <p>Totodată, sugerăm analizarea posibilității de amendare a noțiunii „persoane defavorizate” prevăzută la art. 1 a Legii nr. 547-XV din 25.12.2003 în vederea integrării exprese a persoanelor condamnate care execută o pedeapsă privativă de libertate și a celor eliberate din locurile de detenție în perioada integrării lor în câmpul muncii. Considerăm că aceste amendamente ar elimina ambiguitățile legate de drepturile și obligațiile lor, facilitând accesul acestor persoane la diverse programe de asistență și integrarea mai facilă în viața socială.</p>  | <p><b>Se acceptă</b><br/>Proiectul a fost completat cu Art. II.</p>         |
| <b>Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor</b> | 4. | <p>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare - SPCSB), intervine cu următoarele propuneri de modificare și completare al acestuia.</p> <p>La Art. II. în ceea ce ține de inițierea modificării Codului de executare și completarea acestuia cu art. 211<sup>1</sup>, la aliniatul (6), se propune excluderea sintagmei „Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor” din partea de propoziție care prevede „se efectuează cu avizul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”, or conform pct. 574 din Hotărârea Guvernului nr. 583/2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați dreptul de a utiliza mijloacele de pe conturile de peculiu și de atribuire a avansului se acordă de șeful penitenciarului, la cererea, în scris, a deținuților. Este de menționat faptul că, autorul neținând cont de atribuțiile expres</p> | <p><b>Se acceptă</b><br/>Textul redactat se regăsește la Art. III p. 3.</p> |

|  |  |  |
|--|--|--|
|  | <p>prevăzute de art. 19 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (în continuare – Legea nr. 308/2017), instituie SPCSB-ului o competență neprevăzută de lege, cea de emitere a unor avize de aprobare a transferurilor de mijloace bănești de pe contul de peculiu al condamnaților, în perioada executării pedepsei privative de libertate. În acest context, este necesar de precizat scopul creării și funcționării, precum și statutul SPCSB, or acesta în calitate sa de Unitate de Informații Financiare a Republicii Moldova (FIU), în sensul prevederilor art. 1 și art. 18, alin. (2) din Legea nr. 308/2017 are drept scop prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și contribuie la asigurarea securității statului, protejarea sistemului național financiar-bancar, financiar-nebancar și a liber-profesioniștilor, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului. Totodată, prevederile art. 19 – 20 din Legea nr. 308/2017 reglementează exhaustiv atribuțiile și drepturile SPCSB, ceea ce denotă faptul că fiind un organ central de specialitate autonom și independent în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, acesta nu dispune de competența de emitere a cărorva avize, prin care să fie aprobate transferurile efectuate de către condamnați. Mai mult decât atât, în acord cu noul proiect se inițiază facilitarea și motivarea angajării condamnaților în muncă remunerată și aici apare întrebarea retorică care ar fi caracterul suspect al sursei mijloacelor financiare utilizate pentru efectuarea operațiunilor de plată la un cont de peculiu al unui condamnat care urmează a fi remunerat pentru munca prestată, obținerea pensiei, indemnizației și altor plăți sociale, precum și altor mijloace financiare din alte surse decât cele menționate la alin. (2) și (3) al art. 211<sup>1</sup> din Codul de executare care nu pot depăși lunar 10% din cuantumul salariului minim pe țară stabilit de Guvern pentru anul respectiv, or o tranzacție suspectă de spălarea banilor este o tranzacție cu mijloace financiare și fonduri care provin dintr-o activitate ilicită sau este activitatea prin care infractorii încearcă să ascundă originea și posesia reală a veniturilor care provin din activități infracționale. Ținem să</p> |  |
|--|--|--|

|    |  |   |
|----|--|---|
|    | <p>subliniem faptul că, SPCSB conform competențelor și atribuțiilor conferite de cadrul legal, în scopul executării prevederilor Legii nr. 308/2017 efectuează investigații financiare ce constau din activități de colectare a informației, analiză și verificare a tuturor relațiilor financiare și economice, precum și în verificarea clienților care pot fi legați de acțiunile de spălare a banilor, de infracțiunile predicat și de acțiunile de finanțare a terorismului, activități ce țin de identificarea, stabilirea sursei și urmărirea bunurilor utilizate, obținute din aceste infracțiuni, a fondurilor teroriștilor și a altor bunuri care sunt sau pot fi obiect al măsurilor asigurătorii și/sau al confiscării, precum și activități de investigare a dimensiunii rețelei criminale și a gradului de criminalitate aferente. De asemenea, în aceeași ordine de idei este necesar de precizat că SPCSB nu a fost investit nici cu competența de emitere a cărorva avize prealabil efectuării tranzacțiilor clienților de către entitățile raportoare prevăzute la art. 4 din Legea nr. 308/2017, iar potrivit art. 19, alin. (1), lit. a) din aceeași lege, SPCSB în scopul executării legii primește, înregistrează, analizează, prelucrează și transmite organelor competente informațiile privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat și de finanțare a terorismului, prezentate de entitățile raportoare. Corespunzător, în contextul celor expuse, dat fiind faptul că norma propusă la art. 211<sup>1</sup>, alin. (6), excedează domeniul de competență deținut de către SPCSB și prin adoptarea unei asemenea norme s-ar institui în sarcina autorității o atribuție improprie de validare a unui transfer de mijloace bănești de la conturile de peculiu ale condamnaților care sunt gestionate de către instituția penitenciară, se propune reformularea aliniatului (6) de la art. 211<sup>1</sup>, prin excluderea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării și identificarea de către autorul proiectului a autorității/ instituției abilitate care să aprobe transferurile mijloacelor bănești efectuate de la conturile de peculiu deținute de către condamnații care își ispășesc pedeapsa.</p> |   |
| 5. | <p>Cu referire la propunerea autorului privind expunerea prevederilor art. 216 din Codul de executare în redacție nouă, este de precizat faptul că, deși la alin. (1) se indică că „dreptul de a se deplasa neînsoțit în afara</p>   | <p><b>Nu se acceptă</b><br/> Condamnații de la<br/> penitenciarele de tip semiînchis și</p> |

|    |   |  |
|----|---|--|
|    | <p>penitenciarului poate fi acordat condamnatului aflat în regim de resocializare”, în corespundere cu prevederile art. 249, alin. (3), art. 250, alin. (5) și art. 251, alin. (5) din Codul de executare, asupra cărora autorul nu intervine cu careva modificări conform proiectului înaintat spre avizare, condamnații deținuți în penitenciar de tip deschis, în regim comun, pot fi antrenați la muncă în afara penitenciarului fără supraveghere, condamnații deținuți în penitenciar de tip semiînchis, în regim comun și în regim de resocializare pot fi antrenați în munci în afara penitenciarului dacă dispun de dreptul de deplasare fără escortă sau însoțire și condamnații deținuți în penitenciar de tip închis, în regim comun și în regim de resocializare pot fi antrenați în munci în afara penitenciarului dacă dispun de dreptul de deplasare fără escortă sau însoțire. Astfel, pentru asigurarea încadrării uniforme a prevederilor propuse de către autor la art. 216, alin. (1) din proiect, considerăm că urmează a fi concretizate condițiile generale de acordare condamnatului al dreptului de deplasare neînsoțit în afara penitenciarului sau redacția nouă a normei de adus în concordanță cu prevederile art. 249, alin. (3), art. 250, alin. (5) și art. 251, alin. (5) din Codul de executare.</p> | <p>închis se pot deplasa neînsoțiți în afara penitenciarului doar dacă dispun de astfel de drept, ce se acordă în condițiile art. 216 din Codul de executare. Condamnații din penitenciarele de tip deschis, nu au nevoie de acordarea oficială a dreptului de a se deplasa neînsoțiți în afara penitenciarului, or, acest drept este aferent de iure regimului de detenție aplicabil acestora.</p> <p>Prin urmare, modificarea articolelor 249-251, nu este necesară.</p> |
| 6. | <p>În continuare la art. 216, alin. (3), care este expus în redacție nouă conform proiectului înaintat spre avizare, se propune înlocuirea sintagmei „pot fi supuși” cu sintagma „sunt supuși”, pentru a substitui caracterul dispozitiv al normei cu unul imperativ, instituind astfel obligația pentru directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor de a indica în dispoziția emisă, modul de supraveghere al condamnatului care beneficiază de dreptul deplasării neînsoțit în afara penitenciarului.</p> <p>Or, reieșind din modul de formulare a dispoziției normei, reiese că instituirea monitorizării electronice sau a altei forme de supraveghere nu este obligatorie și reprezintă o discreție a directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, fără ca autorul proiectului să expună în mod clar ipotezele care impun instituirea unei forme de supraveghere și celelalte cazuri în care este justificată lipsa unei astfel de monitorizări.</p> <p>La fel, reieșind din faptul că, atât STATUTUL executării pedepsei de către condamnat, care a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.</p>  | <p><b>Se acceptă</b><br/>Textul redactat se regăsește la Art. III p. 4.</p>  |

|  |    |   |  |
|--|----|---|--|
|  |    | 583/2006, cât și Codul de executare nu definesc și nu utilizează noțiunea de „forme de supraveghere”, pentru asigurarea caracterului clar și explicit al normei, se propune definirea sintagmei „altor forme de supraveghere prevăzute de lege” sau înlocuirea acesteia cu noțiunile de „escortă sau însoțire”.   |  |
|  | 7. | În continuare, din aceleași rațiuni de asigurare a unui caracter explicit și univoc al normei pentru excluderea eventualelor ambiguități la interpretarea și aplicarea normei, se propune completarea celei de-a doua propoziții din conținutul art. 216, alin. (4) din proiect, cu indicarea concretă a persoanei care emite dispoziția scrisă ce permite condamnaților să locuiască în afara penitenciarului.   | <b>Se acceptă</b><br>Textul redactat se regăsește la Art. III p. 4.  |
|  | 8. | La art. 234, alin. (1) din proiect privind expunerea în redacție nouă a normei din Codul de executare, se propune înlocuirea sintagmei „incapacitate de muncă pe motiv de sănătate” cu altă noțiune utilizată de legiuitor în Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, cea de „incapacitate temporară de muncă”.  | <b>Se acceptă</b><br>Textul redactat se regăsește la Art. III p. 6.  |
|  | 9. | Cu referire la prevederile art. 234, alin. (8), deși norma instituie posibilitatea antrenării preveniților la munci remunerate, proiectul nu reglementează detaliat, drepturile persoanelor deținute în izolatoarele de detenție preventivă, modul de remunerare a acestora și de gestionare a mijloacelor bănești obținute, cât și modul de compensare a zilelor de muncă remunerată, într-un mod similar condamnaților conform art. 238 expus în redacție nouă. Prin urmare, reieșind din caracterul temporar și relativ limitat de aflare al prevenitului în instituțiile de detenție preventivă, cât și lipsa unui mecanism de realizare al dreptului la muncă a prevenitului, se propune excluderea termenului „preveniții” de la art. 234, alin. (8) din proiectul înaintat spre avizare. | <b>Precizare</b><br>În virtutea <i>art. 306 alin. (1) din Codul de executare</i> , dispozițiile capitolului XXII ale acestuia, referitoare la condițiile de deținere, la drepturile și obligațiile persoanelor condamnate, la activitățile socioeducative, la stimulări și sancțiuni disciplinare se aplică în mod corespunzător persoanelor aflate sub arest preventiv în măsura în care nu contravin dispozițiilor titlului VI.<br>Prin urmare, condițiile de antrenare a preveniților nu diferă |

|  |            |  |   |
|--|------------|--|---|
|  |            |  | de condițiile de antrenare a condamnaților, cu excepțiile legate de limitele de deplasare în interiorul penitenciar, ținând cont de statutul procesual al preveniților.   |
| <b>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</b> | <b>10.</b> | <p>La art. II. – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004:<br/>         La punctul 6, în redacția nouă a art. 234 alin. (3) lit. a) și b) din Codul de executare, sunt prevăzute două forme de muncă remunerată:</p> <p>a) muncă remunerată, realizată în temeiul contractului de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice;</p> <p>b) muncă remunerată, realizată prin prestarea serviciilor cu caracter gospodăresc, necesare instituției penitenciare sau prin prestarea serviciilor legate de procesul de producere din cadrul instituției penitenciare.</p> <p>Studiul practicilor diferitor țări privind remunerarea muncii deținuților care își ispășesc pedeapsa în penitenciare demonstrează, că remunerarea muncii lor pornește de la un quantum minim și poate crește în dependență de creșterea capacităților profesionale ale deținutului, precum și de creșterea productivității muncii.</p> <p>În acest context, considerăm judicios revizuirea conținutului normelor referitoare la remunerare, prevăzute la art. 236 din proiect, astfel încât remunerarea să poată fi efectuată după cum urmează:</p> <p>1. Pentru munca remunerată, realizată prin prestarea serviciilor cu caracter gospodăresc, necesare instituției penitenciare sau prin prestarea serviciilor legate de procesul de producere din cadrul instituției penitenciare, quantumul remunerației pentru o normă deplină de muncă nu poate fi mai mică de 50% din salariul minim stabilit de Guvern.</p> <p>2. Pentru muncă remunerată, realizată în temeiul contractului de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice quantumul remunerației pentru o normă deplină de muncă, nu poate fi mai mic decât un salariu minim stabilit de Guvern.</p> | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Persoanele condamnate nu se află în situații comparabile cu restul cetățenilor, în special, în partea ce ține de asigurarea cu surse necesare pentru trai.</p> <p>Prin urmare, nu este judicioasă abordarea prin care salariul condamnatului trebuie să pornească de la quantumul salariului minim stabilit de Guvern, în condițiile în care persoanele deținute se află la întreținerea deplină a statului, ceea ce înseamnă că toate costurile necesare pentru trai sunt suportate din bugetul de stat (locuință, servicii comunale, alimentare, asistență medicală, îmbrăcăminte etc.).</p> <p>Reamintim că munca condamnaților nu trebuie privită ca o necesitate pentru a asigura o sursă de existență, ci reprezintă principalul instrument de corijare a comportamentului delincvent.</p> <p>Precizăm că acordarea unei</p> |

|                   |  |  |
|-------------------|--|--|
|                   | <p>Adițional, în condițiile în care potrivit prevederilor proiectului de lege pe perioada detenției persoanele condamnate au obligația de a munci, precum și în contextul în care se abrogă art.237 din Codul de executare (care dispune că condamnatul care este antrenat la munci remunerate cel puțin 6 luni are dreptul la concediu neremunerat cu durata de 12 zile calendaristice), devine neclară abordarea autorului proiectului cu privire la asigurarea repausului suficient, în particular a timpului de odihnă.</p>  | <p>remunerații mai mici decât salariul minim pe țară este o practică obișnuită în toate statele membre ale UE, având în vedere diferența privind scopul și rolul muncii în detenție, față de cea din societate.</p> <p>Suplimentar, în partea ce ține de abrogarea art. 237, aceasta este necesară pentru a exclude caracterul special al concediului ce se acordă condamnaților, or, potrivit art. 235 alin. (7) <i>din Codul de executare</i>, timpul de lucru și de odihnă al condamnatului se stabilește în conformitate cu legislația muncii.</p> |
| <p><b>11.</b></p> | <p>La punctul 8, art. 236 alin. (1<sup>1</sup>) din proiect, textul „Suplimentar salariului stabilit la alin. (1), instituția penitenciară asigură plata contribuțiilor de asigurare socială de stat. În cazul contractului de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice, ultimii asigură transferul contribuțiilor de asigurări sociale către instituția penitenciară, pentru a efectua plata corespunzătoare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat.”, se propune a se substitui cu textul: „Suplimentar, la suma salariilor calculate lunar pentru persoanele condamnate, stabilite la alin. (1), instituția penitenciară asigură calcularea contribuțiilor de asigurări sociale, declararea și plata acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat. În cazul contractului de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice, ultimii, la suma salariilor calculate lunar pentru persoanele condamnate, asigură calcularea contribuțiilor de asigurări sociale și transferul lunar al acestora către instituția penitenciară, care va efectua declararea contribuțiilor de asigurări sociale și plata contribuțiilor de</p> | <p><b>Se acceptă</b></p> <p>Textul redactat se regăsește la Art. III p. 8.</p>   |

|     |  |   |
|-----|--|---|
|     | asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat.”  |   |
| 12. | La punctul 10, la art. 238 din Codul de executare, se propune completarea cu un nou alineat, alineatul (1 <sup>1</sup> ), cu următorul conținut: „(1 <sup>1</sup> ) Condamnatului care prestează muncă neremunerată, potrivit art. 234 alin. (3) lit. c) – e), i se compensează privilegiat 7 zile din durata pedepsei cu 6 zile de muncă.” În scopul de a motiva condamnării de a se implica în activități neremunerate.”   | <b>Nu se acceptă</b><br>Munca neremunerată este o obligațiune pentru orice persoană deținută și nu poate fi subiectul unei „recompense” speciale.   |
| 13. | La art. III – Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare La punctul 1, art.12 alin. (5), din proiect, textul „suma echivalentă cotei contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii” se propune a se substitui cu textul: „suma contribuțiilor de asigurări sociale calculată lunar la suma de retribuire a muncii lunare pentru toți condamnații”.  | <b>Se acceptă</b><br>Textul redactat se regăsește la Art. IV p. 1.  |
| 14. | La art. V – Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj:<br>La punctul 1, art. 23, alin. (3), de a se completa cu litera f <sup>1</sup> ) cu următorul conținut: „f <sup>1</sup> ) condamnații, care execută pedepse privative de libertate;”, nu poate fi acceptată reieșind din considerentul că, potrivit art. 11 din Legea nr. 297/1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (în continuare ANOFM), oferă protecție socială doar persoanelor eliberate din locurile de detenție în procesul plasării în câmpul muncii, această categorie fiind specificată și la art.23, alin. (3) din Legea 105/2018.<br>Persoanele condamnate, care execută pedepse privative de libertate sunt subiecții Ministerului Justiției, în speță a Administrației Naționale a Penitenciarelor, care conform pct. 11, sbp.26) al Hotărârii Guvernului nr. 437/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Administrației Naționale a Penitenciarelor, stipulează că Administrația are dreptul „să coordoneze activitatea instituțiilor subordonate în vederea antrenării 3 deținuților în muncă, educării lor spirituale și cultural-estetice, precum și realizarea măsurilor pentru adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție și să elaboreze recomandări privind modul de | <b>Nu se acceptă</b><br>Prin prezentul proiect se urmărește scopul subvenționării locurile de muncă nu doar în cazul angajatorilor care angajează la muncă persoanele eliberate din locurile de detenție, dar și în egală măsură a angajatorilor care vor angaja persoane în timp ce aceștia se află în detenție, pentru a spori interesul persoanelor fizice și juridice de a utiliza munca deținuților, contribuind astfel la formarea unor deprinderi de muncă, pentru asigurarea resocializării de succes.<br>Precizăm că norma propusă este una primară, ulterior fiind necesar de armonizat cadrul infra-legal pentru a asigura |

|                   |   |  |
|-------------------|---|--|
|                   | <p>antrenare a deținuților în muncă la persoanele fizice sau persoanele juridice cu orice tip de proprietate”.</p> <p>De asemenea, pct. 36 a Hotărârii Guvernului nr. 583/2006 cu privire la aprobarea statutului executării pedepsei de către condamnați, prevede că, „antrenarea deținuților la muncă și instruirea profesională este dispusă de șeful penitenciarului, la propunerea comisiei penitenciarului, luând în considerare particularitățile fiecărui individ”.</p>   | <p>interacțiunea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă cu Administrația Națională a Penitenciarelor în vederea organizării procesului de angajare a șomerilor din penitenciare.</p> <p>Precizăm că în privința angajării în câmpul muncii, condamnații nu trebuie excluși din acest proces numai din cauza statutului lor procesual, care are un caracter temporar.</p> |
| <p><b>15.</b></p> | <p>La punctul 2, propunerea de completare a prevederilor alin. (2) art. 36 privind subvenționarea locurilor de muncă, din Legea 105/2018, cu textul: „sau instituția penitenciară”, de asemenea nu poate fi acceptată din următoarele considerente:</p> <p>a) Persoana care urmează a fi direcționată de subdiviziunea teritorială a ANOFM către angajatorul – viitor beneficiar de subvenție, trebuie să dețină statutul de șomer.</p> <p>b) Pentru a obține statutul de șomer, persoana trebuie să întrunească toate condițiile stipulate la alin. (1) art.20 din Legea 105/2018 și să respecte obligațiile prevăzute la alin. (4) ale aceluiași articol.</p> <p>Prin urmare, persoanele condamnate, care execută pedepse privative de libertate, nu întrunesc pe deplin condițiile și nu au libertatea pentru a putea respecta obligațiile prevăzute de art.20 a Legii 105/2018.</p> <p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale ale ANOFM, oferă sprijin de angajare în câmpul muncii persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și persoanelor înregistrate cu statut de șomer, în conformitate cu Legea nr. 105/2018. Printre categoriile de șomeri care necesită suport suplimentar pe piața muncii, specificate la art.23 din legea sus menționată fac parte și persoanele eliberate din locurile de detenție, care beneficiază de tot pachetul de servicii și măsuri privind facilitarea încadrării în câmpul</p> | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>A se vedea comentariul de la pct. 14 din prezenta sinteză.</p> <p>Totodată, precizăm că proiectul a fost modificat în sensul menținerii redacției actuale din art. 234 referitoare la caracterul neobligatoriu al muncii condamnatului.</p>   |

|                           |            |  |  |
|---------------------------|------------|--|--|
|                           |            | <p>muncii. Persoanele condamnate însă, care execută pedepse privative de libertate, nu sunt și nu pot fi subiecții cadrului normativ citat.</p> <p>Ținem să subliniem, că dreptul la muncă este un drept universal și devine imperativ necesar, până la promovarea spre aprobare în ședința Guvernului, expertizarea acestui proiect prin prisma Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii:</p> <p>1. Convenția privind munca forțată, 1930 (nr. 29) (Convenție fundamentală) ratificată prin Legea nr. 610-XIV din 01.10.1999, care prevede că în sensul acestei convenții, termenul de muncă forțată sau obligatorie nu include: orice lucrare sau serviciu solicitat oricărei persoane ca urmare a unei condamnări în justiție, cu condiția că lucrarea sau serviciul respectiv să fie efectuat sub supravegherea și controlul unei autorități publice și că persoana respectivă să nu fie angajată de către sau pusă la dispoziția persoanelor fizice, companiilor sau asociațiilor private, în contextul prevederilor art.12 din Legea 300/2017 din proiect;</p> <p>2. Convenția asupra abolirii muncii forțate (nr. 105) din 25.06.1991 (Convenție fundamentală), ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 707-XII din 10.09.1991, în contextul prevederilor art. 234 din Codul de executare din proiect, care obligă persoanele condamnate să muncească în perioada detenției.</p> <p>Prin prisma tuturor propunerilor enunțate în prezentul aviz, precum și reieșind din rigorile precitate, se propune revizuirea proiectului și expunerea opiniei Organizației Internaționale a Muncii.</p> |  |
| <b>Avocatul Poporului</b> | <b>16.</b> | <p>Încadrarea în muncă a deținuților, la fel și garanțiile sociale sunt subiectele des abordate în exercitarea mandatului Ombudsmanului. Pe acest teren sunt apreciable eforturile statului de facilitare a muncii deținuților, în special posibilitatea includerii în stagiul de cotizare a perioadei de muncă realizate în timpul executării pedepsei închisorii, problemă anterior evocată de Avocatul Poporului.</p> <p>În rezultatul analizei, din oficiu, a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, relaționate facilitării locurilor de muncă pentru persoanele condamnate, care execută o pedeapsă privativă de libertate sau a celor eliberate din locurile de detenție, au</p>   | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Limitarea sumei de bani care poate primi o persoană în detenție este necesară pentru a exclude influența necorespunzătoare a așa numitor „lideri informali” din rândul condamnaților, care, utilizând mijloacele financiare aflate pe contul său de peculiu, pot „tranzacționa” diferite înțelegeri</p> |

|     |   |  |
|-----|---|--|
|     | <p>fost reliefate unele observații redată mai jos. Codul de Executare al Republicii Moldova nr. 443/2004</p> <p>1. La art. 211<sup>1</sup> introdus prin proiectul de lege, propunem revizuirea alin. (4) care dispune alimentarea contului de peculiu cu o sumă maximă lunară ce constituie cel mult 10% din cuantumul salariul minim pe țară. Totuși, suma de 500 de lei puțin probabil va contribui la ameliorarea semnificativă a situației financiare a deținutului, în special a grupurilor vulnerabile, îngrădindu-le drepturile de acces la justiție, asistență medicală. De exemplu formularea unei cereri de chemare în judecată sau orice alte acțiuni procesuale, eliberarea copiilor de pe documente, întrevederile de lungă durată, asistența medicală din cont propriu (în special investigațiile, intervențiile stomatologice), transferurile la solicitarea condamnatului (transport, pază, escortă pentru participare la înmormântare), precum și alte cheltuieli pentru accesarea serviciilor poștale implică costuri ce nu ar putea fi acoperite din suma livrată la contul de peculiu. În rezultat, condamnații vor fi limitați în exercitarea unor drepturi importante pentru demnitatea și valoarea lor inerentă în calitate de ființe umane.</p> <p>Venim cu sugestia de a majora procentul admisibil cu care poate fi alimentat contul de peculiu al condamnatului sau completarea cu un alineat suplimentar ce va include excepții, adică situații când contul poate fi alimentat cu o sumă mai mare decât 10% din cuantumul salariul minim pe țară, cel puțin până la garantarea locurilor de muncă pentru toți condamnații.</p> | <p>cu condamnații care au un venit modest sau nu au niciun venit în detenție, pentru a presta diferite servicii.</p> <p>Utilizarea nelimitată a mijloacelor financiare în detenție are efecte nefavorabile, încurajând astfel existența „subculturii criminale” în mediul penitenciar.</p> <p>Suma propusă pentru a fi posibil de suplinit din exterior a fost calculată astfel încât să fie suficientă pentru a permite condamnatului să procure în detenție un asortiment de bunuri minim-necesar pentru o lună, fără a afecta necesitățile sale inerente.</p> <p>În orice caz, sumele obținute legal în detenție nu se plafonează și pot fi utilizate în detenție fără a fi limitate.</p> |
| 17. | <p>2. Redacția propusă a art. 236 alin. (1) din Codul de executare instituie o plafonare nejustificată a cuantumului salariului condamnaților – nu poate depăși 50% din salariul minim pe țară stabilit de Guvern. Formula dată este una regresivă în raport cu norma în vigoare care, dimpotrivă, stabilește că salariul lunar al condamnaților nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară, luându-se în considerare indexările și majorările stabilite. Anume cuantumul plăților pentru munca prestată reprezintă o garanție majoră în asigurarea drepturilor salariale ale deținuților. Odată plafonată, retribuirea muncii deținuților</p>  | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>A se vedea comentariile de la pct. 10 din tabelul de sinteză.</p>   |

|  |            |  |  |
|--|------------|--|--|
|  |            | va fi lipsită de stabilitate, fiind în aceeași măsură un element demotivant în angajarea lor. Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela) prevăd că trebuie să existe un sistem echitabil de remunerare pentru munca deținuților. Astfel, optăm contra operării modificării respective.   |  |
|  | <b>18.</b> | 3. Exprimăm dezacordul cu abrogarea art. 237 prin care condamnaților antrenați la munci remunerate li se garantează dreptul la concediu neremunerat, orientându-ne după Regulile Nelson Mandela ce susțin că organizarea și metodele de muncă în cadrul penitenciarelor trebuie să fie similare, în măsura posibilă, celor aplicate în afara penitenciarelor, astfel încât deținuții să fie pregătiți pentru condițiile unei vieți ocupaționale normale. Aceeași poziție o găsim și în Recomandarea Comitetului de Miniștri ai statelor membre, referitoare la regulile penitenciare europene REC 2006 (2). În lipsa unei perioade de recreere ce ar putea fi utilizată, în unele cazuri, pentru activități în afara penitenciarului, condamnaților li se diminuează posibilitățile de resocializare. În cauza Boulois împotriva Luxemburgului <sup>2</sup> Curtea a susținut că o resocializare era esențială pentru protejarea dreptului său de a duce o viață privată socială și de a își dezvolta identitatea socială. | <b>Precizare</b><br>În partea ce ține de abrogarea art. 237, acestea este necesar de a exclude caracterul special al concediul ce se acordă condamnaților, or, potrivit art. 235 alin. (7) din <i>Codul de executare</i> , timpul de lucru și de odihnă al condamnatului se stabilește în conformitate cu legislația muncii.   |
|  | <b>19.</b> | 4. Alineatul (3) al art. 238 este expus în următoarea redacție: În cazul condamnaților la detențiune pe viață, zilele compensate privilegiat se includ în termenul executat al pedepsei în cazul aplicării instituțiilor penale care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei condamnate. Dacă în cazul instituțiilor penale care ușurează pedeapsa imaginea este clară, la bază fiind prevederile Codului Penal (art. 901 -96), atunci sintagma în alt mod, ameliorează situația persoanei condamnate este foarte vagă și nu conturează situații concrete care ar cădea sub incidența normei date.<br>Pledăm pentru reformularea cuprinsului alin. (3) pentru a evita situații de incertitudine la aplicarea normei juridice, fie prin stabilirea unei liste exhaustive de situații care ar ameliora situația persoanei condamnate, fie prin excluderea sintagmei în alt mod, ameliorează situația persoanei condamnate.   | <b>Nu se acceptă</b><br>În raport cu de condamnații la detențiune pe viață nu poate fi aplicat mecanismul compensării privilegiate a zilelor de muncă, în forma clasică a acestuia. Or, condamnaților respectivi nu le poate fi redus termenul de executare a pedepsei.<br>Unica soluție fezabilă în raport cu condamnații la detențiune pe viață constă în luarea în calcul a zilelor lucrate în cazul aplicării instituțiilor penale |

|                                   |            |  |  |
|-----------------------------------|------------|--|--|
|                                   |            |  | care ușurează executarea pedepsei.   |
| <b>Consiliul pentru egalitate</b> | <b>21.</b> | <p>Consiliul atrage atenția asupra modificărilor operate la art. 234 alin. (1) din Codul de executare, prin prevederile Art. II pct. 6 din proiect, ce stabilesc că pe perioada detenției persoanele condamnate au obligația de a munci, cu excepția cazurilor de antrenare în activități de instruire profesională, în învățământ sau de incapacitate de muncă pe motiv de sănătate.</p> <p>În privința raporturilor de muncă ale condamnaților nu se aplică legislația muncii sau cea care reglementează activitatea de voluntariat și nici prevederile legale cu privire la salariul minim garantat. În acest sens, Consiliul atrage atenția asupra faptului că, în contextul stabilirii obligației de a munci pentru deținuți, precum și având în vedere faptul că în privința raporturilor de muncă ale acestora nu se va aplica legislația muncii și nici prevederile legale cu privire la salariul minim garantat, este necesară stabilirea unor garanții care să asigure condiții normale de prestare a muncii pentru deținuți, în sensul art. 44 alin. (2) lit. b) al Constituției Republicii Moldova. În acest context, Consiliul reamintește Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela), ce stipulează că organizarea și metodele de muncă în cadrul penitenciarelor trebuie să fie similare, în măsura posibilă, celor aplicate în afara penitenciarelor, astfel încât deținuții să fie pregătiți pentru condițiile unei vieți ocupaționale normale (Regula 99). De asemenea, Regula 102 prevede că orele de lucru zilnice și săptămânale maxime ale deținuților trebuie să fie stabilite prin lege sau printr-un regulament administrativ, luând în considerație regulile sau cutumele locale privind angajarea salariaților aflați în libertate. Orele stabilite în acest mod trebuie să prevadă o zi liberă pe săptămână și timp suficient pentru studii și alte activități care fac parte din tratamentul și reabilitarea deținuților. Și nu în ultimul rând, prin Regula 103 se statuează că trebuie să existe un sistem echitabil de remunerare pentru munca deținuților.</p> <p>Deși Consiliul notează că potrivit alin. (10) al art. 234 în redacția</p> | <p><b>Precizare</b></p> <p>Având în vedere că, potrivit art. 235 alin. (7) din <i>Codul de executare</i>, timpul de lucru și de odihnă al condamnatului se stabilește în conformitate cu legislația muncii, nu se consideră necesar de a reglementa separat aceste raporturi, de vreme ce, în continuare, se vor aplica condițiile generale ale legislației muncii.</p> <p>Se consideră rațională reglementarea nomenclatorului muncilor și listei lucrărilor finanțate din bugetul de stat într-un act al Guvernului, precum și modului de organizare a muncii condamnaților, pentru a fi asigurată o flexibilitate corespunzătoare a naturii relațiilor de muncă ale condamnaților care este în permanentă schimbare.</p> <p>A se vedea comentariile de la pct. 15 din tabelul de sinteză.</p> |

|  |     |  |  |
|--|-----|--|--|
|  |     | <p>proiectului, nomenclatorul muncilor și lista lucrărilor finanțate din bugetul de stat, precum și modul de organizare a muncii condamnaților se va aproba de Administrația Națională a Penitenciarelor, considerăm că garanțiile minime privind condițiile de muncă necesită a fi reglementate prin lege. Or, potrivit prevederilor art. 235 alin. (7) ale Codului de executare în vigoare, care urmează a fi abrogate potrivit proiectului examinat, timpul de lucru și de odihnă al condamnatului se stabilește în conformitate cu legislația muncii. În contextul modificărilor propuse, Consiliul recomandă completarea art. 234 din proiect cu prevederi care să stabilească anumite garanții privind timpul de muncă și timpul de odihnă, durată redusă a timpului de muncă pentru condamnații cu dizabilități, durata zilnică maximă a timpului de muncă, concedii și zile nelucrătoare pentru persoanele condamnate care au obligația de a munci, ș.a.</p> |  |
|  | 22. | <p>În continuare, Consiliul notează că proiectul abrogă prevederile actuale care reglementează durata maximă pentru care deținutul poate fi antrenat la muncă neremunerată (art. 236. alin. (3)), fără ca autorii să indice în nota informativă raționamentele care justifică excluderea acestor garanții. În această privință, Consiliul notează că antrenarea la munci neremunerate și remunerate trebuie să fie organizată în condiții de egalitate, respectându-se un raport echitabil 2 între cuantumul muncii neremunerate și remunerate la care este atras fiecare dintre deținuți. Din aceste considerente, Consiliul solicită menținerea, în cadrul art. 234 în redacția proiectului, a prevederilor privind durata maximă pentru care deținutul poate fi antrenat la muncă neremunerată, precum și completarea cu prevederi care garantează antrenarea deținuților la muncă remunerată în condiții de egalitate.</p>                                       | <p><b>Se acceptă</b><br/>Textul redactat se regăsește la Art. III p. 6.</p>                |
|  | 23. | <p>Cu referire la Art. II pct. 8 din proiect, care stipulează că articolul 236 alin. (1) va avea următorul cuprins: „Pentru prestarea muncii remunerate condamnatul beneficiază de salariu. Cuantumul salariului condamnatului se stabilește în funcție de complexitatea lucrărilor în care acesta este antrenat și nu poate depăși 50% din salariul minim pe țară stabilit de Guvern, cu excepția condamnaților antrenați la munci în</p>   | <p><b>Nu se acceptă</b><br/>A se vedea comentariile la pct. 10 din tabelul de sinteză.</p> |

temeiul contractului de prestări servicii, încheiat între instituția penitenciară și persoane fizice sau juridice, unde quantumul salariului poate să depășească limita maximă stabilită în prezentul alineat, dacă se negociază un quantum mai mare.”, Consiliul menționează că prevederile respective instituie o măsură regresivă pentru care autorii proiectului nu au prezentat în nota informativă considerentele care au sta la baza acesteia. Or, actualmente, art. 236 alin. (1) al Codului de executare prevede că munca condamnaților la pedeapsa închisorii se retribue în conformitate cu legislația muncii, iar salariul lunar al condamnaților nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară, luându-se în considerare indexările și majorările stabilite.

Referindu-ne la situația actuală, Consiliul observă că condamnații care execută o muncă beneficiază de un salariu care nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară. Astfel, Consiliul atenționează că asemenea măsuri sunt contrare art. 2 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale, care prevede obligația statelor de a asigura progresiv, folosind la maximum resursele sale disponibile, exercitarea deplină a drepturilor recunoscute. În Comentariul General nr. 3, Comitetul pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale a statuat cu valoare de principiu că orice măsură retrogresivă, adoptată deliberat de către state în privința oricărui dintre drepturile recunoscute de Pact, trebuie să fie analizată minuțios și justificată în deplinătate.

De asemenea, Consiliul relevă că potrivit studiului care a fost utilizat de autori pentru fundamentarea mai multor reglementări din proiect, creșterea salariilor pentru deținuți constituie unul din factorii care ar stimula productivitatea muncii în instituțiile penitenciare în comparație cu industriile similare din afara penitenciarului, iar salariile mici afectează productivitatea acestora. De asemenea, Consiliul reține că prevederile proiectului instituie o situație de diferențiere în materie de remunerare a condamnaților în dependență de faptul dacă aceștia vor realiza o muncă remunerată în temeiul contractului de prestări servicii, încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice sau

|                              |            |  |   |
|------------------------------|------------|--|---|
|                              |            | <p>dacă vor realiza o muncă remunerată prin prestarea serviciilor cu caracter gospodăresc, necesare instituției penitenciare. Totodată, Consiliul notează că potrivit art. 183 al Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal al României, veniturile realizate din prestări de servicii nu pot fi mai mici decât salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, iar activitățile de producție în regie proprie, realizate în secții, ateliere, precum și munca prestată în cadrul lucrărilor de investiții și reparații capitale sunt remunerate pe bază de tarife diferențiate pe categorii de activități, dar nu mai puțin decât nivelul salariului de bază minim brut pe țară. Din considerentele expuse, Consiliul solicită excluderea alin. (1) din cadrul pct. 8 al proiectului examinat, cu păstrarea normei actuale de la art 236 alin. (1) Cod de executare: „Salariul lunar al condamnaților nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară, luându-se în considerare indexările și majorările stabilite.”</p> |   |
| <b>Consiliul Concurenței</b> | <b>24.</b> | <p>Conform lit. d) alin. (3) al art. 12 din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300/2017 Art. IV, din proiect, instituțiile din cadrul sistemului administrației penitenciare au dreptul să încheie contracte de achiziții publice cu drept exclusiv cu alte instituții publice.</p> <p>Cu privire la norma dată, relevăm faptul că de către autor nu au fost prezentate argumentări întemeiate privind necesitatea acordării dreptului instituțiilor penitenciare de a încheia contracte de achiziții publice cu drept exclusiv cu alte instituții publice, în așa mod, ar putea fi avantajată neîntemeiat activitatea economică a întreprinderii penitenciare în detrimentul altor agenți economici care prestează servicii sau activități economice echivalente.</p>   | <p><b>Precizare</b></p> <p>Norma propusă la art. 12 alin. (3) lit. d) din <i>Legea nr. 300/2017</i>, nu instituie vreun caracter exclusiv al instituțiilor penitenciare de a încheia contracte de achiziții publice cu alte autorități contractante, ci enumeră modalitatea de realizare a activității economice prin încheierea de astfel de contracte în condiții generale.</p> |
|                              | <b>25.</b> | <p>Conform alin. (7) al art. 12 din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300/2017, Art. IV din proiect, bunurile obținute în urma activității economice din sistemul administrației penitenciare se utilizează, în scopuri interne ale sistemului sau, după caz, pot fi comercializate persoanelor fizice și juridice, inclusiv altor</p>  | <p><b>Se acceptă</b></p> <p>În procesul de avizare și consultare publică a cadrului normativ conex va fi implicat și Consiliul Concurenței.</p>   |

|     |  |  |
|-----|--|--|
|     | <p>instituții și autorități publice.</p> <p>În acest sens, prin comercializarea bunurilor obținute în urma activității economice din sistemul administrației penitenciare pentru persoane fizice, juridice sau altor instituții și autorități publice, întreprinderile penitenciare vor concura direct cu alte întreprinderi care desfășoară activități economice și comerț pe aceeași piață la prețuri liber negociate și stabilite în acord cu principiul de bază al concurenței.</p> <p>Ca excepție de la principiul de bază al concurenței, prețul de comercializare a produselor realizate în urma activităților întreprinderilor penitenciare va fi reglementat și va fi stabilit în conformitate cu metodologia aprobată prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.</p> <p>Respectiv, proiectul Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru comercializare a produselor care va sta la baza calculării acestora, urmează a fi prezentat de către Administrația Națională a Penitenciarelor spre avizare către Consiliul Concurenței, întrucât va viza activitatea economică a întreprinderilor penitenciare.</p> |  |
| 26. | <p>Art. 12 din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300/2017 stabilește scutirea persoanelor fizice și juridice care creează locuri de muncă pentru antrenarea la muncă a condamnaților în cadrul instituțiilor sistemului administrației penitenciare precum și cele care prestează servicii pentru alimentarea personalului penitenciar de la plata chiriei utilajului și/sau a spațiilor utilizate în acest scop, inclusiv a spațiilor pentru depozitarea produselor și a materiei prime, aflate în gestiunea instituțiilor respective.</p> <p>Conform pct. 17 din Comunicarea Comisiei Europene privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alin.(1) din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene, activitățile de organizare, finanțare și executare a pedepselor cu închisoare sunt prerogative de putere publică cu excepția cazului în care se introduc mecanisme de piață.</p> <p>Astfel, în cazul în care întreprinderile penitenciare vor desfășura activitate economică, măsurile de sprijin de scutire de la plata chiriei</p>   | <p><b>Precizare</b></p> <p>Scutirea de plata chiriei utilajului și/sau a spațiilor utilizate în acest scop, inclusiv a spațiilor pentru depozitarea producției și a materiei prime, aflate în gestiunea instituțiilor penitenciare nu este o propunere nouă, formulată în contextul prezentului proiect de lege. Subliniem că această scutire este prevăzută în prezent la art. 12 alin. (4) din <i>Legea nr. 300/2017</i>.</p> <p>Prin prezentul proiect, se intenționează majorarea termenului de acordare a spațiilor în comodat, pentru a atrage mai</p> |

|                                  |     |   |  |
|----------------------------------|-----|---|--|
|                                  |     | <p>utilajului și/sau a spațiilor utilizate în acest scop, inclusiv a spațiilor pentru depozitarea produselor și a materiei prime, aflate în gestiunea instituțiilor penitenciare stabilite în proiect, ar putea prezenta semne de măsuri de sprijin reglementate de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.</p> <p>Respectiv, furnizorul/inițiatorul urmează să asigure respectarea normelor materiale și procedurale stabilite de Legea 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, după caz, să notifice ajutorul de stat dacă valoarea măsurii de sprijin va depăși pragul de 5 milioane de lei per beneficiar, să asigure respectarea regulilor de cumulare pentru ajutorul de minimis dacă acestea vor fi calificate ca ajutor de minimis definit de art. 3 din Legea nr. 139/2012 și să raporteze măsurile de sprijin acordate.</p>   | <p>mulți potențiali investitori, ținând cont de starea deplorabilă a bunurilor aflate în gestiunea sistemului administrației penitenciare, care necesită o întreținere cuvenită.</p>                           |
|                                  | 27. | <p>Conform alin.(9) al art. 12 din Art. IV din proiect, pentru desfășurarea, pe teritoriul instituției penitenciare, a activității de comerț, de către unitățile de comerț ambulant de tip gheretă, cu scopul aprovizionării deținuților cu bunuri admise în instituțiile penitenciare, precum și pentru prestarea serviciilor de alimentație pentru personalul penitenciar, Administrația Națională a Penitenciarelor are dreptul să selecteze comercianții în bază de concurs. În acest sens, pentru a asigura evitarea cazurilor de avantajare neîntemeiată a unor întreprinderi față de alte întreprinderi la organizarea concursurilor de selectare a comercianților, considerăm necesar a completa prevederea de la alin.(9) al art. 12 Art. IV din proiect, după textul „în baza de concurs” cu textul: „deschis tuturor părților interesate, prin aplicarea unor cerințe de participare nediscriminatorii și transparente”.</p> | <p><b>Se acceptă</b><br/>Textul completat se regăsește la Art. IV p. 1.</p>  |
| <b>Ministerul<br/>Finanțelor</b> | 28. | <p>La art. II pct. 8 alin. (1<sup>1</sup>) din proiect, propunem expunerea primului enunț, în următoarea redacție : „Instituția penitenciară asigură plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat aferent plăților de retribuire a muncii condamnaților, calculate lunar, precum și declararea acestora către Serviciul Fiscal de Stat.”. Modificarea propusă are drept scop stabilirea certă a obligației instituției penitenciare de achitare și declarare a contribuțiilor de asigurări sociale aferente plăților de retribuire a muncii condamnaților.</p>   | <p><b>Se acceptă</b><br/>Textul pct. 8 alin. (1<sup>1</sup>) din proiect a fost reformulat reieșind din propunerea formulată de Casa Națională de Asigurări Sociale. A se vedea p. 1 din prezenta sinteză.</p> |

|  |   |  |
|--|---|--|
|  | <p><b>29.</b> La art. II pct.8, menționăm că urmează a fi clarificat mecanismul, prin care vor fi virate contribuțiile de asigurări sociale către bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și procedura de includere în stagiul de cotizare a perioadelor contributive ale condamnaților care sunt antrenați la muncă în temeiul contractului de prestări servicii.</p>   | <p><b>Precizare</b><br/>Mecanismul respectiv nu constituie obiect de reglementare al prezentului proiect. Totuși, în procesul de modificare a cadrului normativ conex, se va ține cont de această propunere.</p>   |
|  | <p><b>30.</b> La art. IV pct. 1 din proiect, art. 12 alin. (5) din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, de expus în următoarea redacție: „(5) În cazul contractelor de prestare a serviciilor de forță de muncă, persoana fizică sau juridică, care achiziționează aceste servicii, suplimentar sumei de retribuire a muncii condamnatului, transferă pe contul instituției penitenciare o sumă echivalentă cu 20% din suma respectivă, pentru organizarea muncii condamnaților, precum și suma contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate la plata de retribuire a muncii condamnaților”.</p> <p>Propunerea expusă urmărește stabilirea obligației certe a entităților, care vor achiziționa serviciile prestate, la transferul plăților către instituția penitenciară.</p>   | <p><b>Se acceptă</b><br/>Textul redactat se regăsește la Art. IV p. 1.</p>   |
|  | <p><b>31.</b> <b>Propuneri din avizul Ministerului Finanțelor, recepționate la etapa consultării Analizei impactului de fundamentare:</b></p> <p>La art. III, menționăm că Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice este un act național armonizat cu legislația Uniunii Europene, prin care se asigură transpunerea Directivei 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice.</p> <p>Cu privire la propunerea de modificare și completare a art.5 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, comunicăm că această excepție de neaplicabilitate nu este prevăzută în Secțiunea 3 „Excluderi” (art. 7 - 12) din Capitolul I al Directivei 2014/24/UE. Astfel, lit. k) transpune art. 11 „Contracte de servicii atribuite pe baza unui drept exclusiv” al Directivei, care exceptează de la aplicare doar contractele de servicii. În plus, modificarea menționată nu aduce</p> | <p><b>Se acceptă</b><br/>Proiectul actual nu prevede reglementari privind modificarea Legii nr. 131/2015, anterioarele prevederi cu referire la modificarea legii menționate au fost excluse urmare a procedurii de consultare a AIR-lui cu Ministerul Finanțelor.</p> |

|     |   |   |
|-----|---|---|
|     | <p>îmbunătățiri adiționale versiunii actuale a legislației în domeniul achizițiilor publice, iar introducerea modificărilor privind aplicarea excepției legislative la contractele de achiziții de bunuri și lucrări va afecta nivelul de armonizare realizat atât al cadrului primar în domeniul achizițiilor publice, cât și al cadrului subsidiar.</p> <p>În context, la alin. (1) art. IV din proiect, care propune completarea art. 12 alin. (3), lit. d) cu propoziția „precum și să încheie contracte de achiziții publice cu drept exclusiv cu alte instituții publice” nu este considerată necesară. Acest lucru se datorează faptului că aceste norme sunt prevăzute în Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice, care reglementează principiile achizițiilor publice, subiecții, totalitatea raporturilor juridice apărute în procesul de atribuirea a contractelor de achiziție publică.</p> <p>Adițional, subliniem faptul că în Raportul Comisiei Europene, elaborat în baza Contribuției Republicii Moldova la Pachetul de extindere a Comisiei Europene pentru anul 2023 la Capitolul 5 „Achiziții Publice”, Comisia Europeană îndeamnă Republica Moldova să adopte măsuri eficiente pentru reducerea volumului achizițiilor publice, care nu se încadrează în prevederile Legii privind achizițiile publice. În acest context, accentuăm importanța acțiunilor de implementare a recomandărilor Comisiei Europene, care monitorizează cu strictețe excepțiile de neaplicabilitate.</p> <p>Reieșind din cele expuse, Ministerul Finanțelor informează că nu susține conceptual modificările asupra Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice.</p> |   |
| 32. | <p>La art. IV, cu referință la modificările propuse la pct.2, cu privire la indemnizația lunară achitată personalului instituțiilor penitenciare care este implicat în activități de organizare a muncii deținuților, menționăm că, instituirea acesteia nu poate fi acceptată, dat fiind faptul că escortarea deținuților este o atribuție de serviciu stabilită prin lege angajaților instituțiilor penitenciare.</p>   | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Scopul principal al proiectului de lege este crearea condițiilor pentru antrenarea unui număr cât mai mare de persoane deținute la munci remunerate.</p> <p>Astfel, prin proiectul de lege se intenționează atât dezvoltarea</p> |

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  |  | <p>industrii proprii, cât și atragerea investitorilor și angajatorilor externi. Toate aceste acțiuni presupun eforturi suplimentare pentru personalul penitenciar, activitatea principală a căruia nu presupune organizarea muncii deținuților, ci lucru cu persoanele deținute.</p> <p>Percepția că organizarea muncii deținuților se rezumă numai la escortarea deținuților este una învechită, or, în prezent, ponderea cea mai mare a lucrărilor la care sunt antrenate persoanele deținute sunt lucrările de procesare internă, ce nu implică activitatea de escortare, însă necesită un efort considerabil pentru organizarea muncii, astfel încât condamnații să asigure randamentul necesar al activității desfășurate.</p> <p>Pe lângă acestea, crearea producției proprii va implica eforturi considerabile din partea personalului penitenciar, iar în lipsa vreunui instrument de motivare, scopul scontat al proiectului nu va fi atins.</p> <p>Reiterăm că crearea Fondului de organizare a muncii penitenciare nu implică costuri suplimentare din bugetul de stat.</p> |
|--|--|--|--|

|  |     |   |  |
|--|-----|---|--|
|  | 33. | <p>Cu privire la Nota informativă: Potrivit Notei informative, atribuirea competențelor sistemului administrației penitenciare de a dispune și efectua monitorizarea electronică a deținuților, externalizarea serviciilor de reabilitare a condamnaților și subvenționarea agenților economici care angajează condamnați ce execută pedepse private de libertate, vor genera cheltuieli suplimentare din bugetul de stat în sumă de 17,5 milioane de lei.</p> <p>În acest context, menționăm că planificarea și alocarea resurselor publice se efectuează în strânsă legătură cu prioritățile Guvernului și obiectivele politicii bugetar-fiscale pe termen mediu.</p> <p>Astfel, este de menționat, că mijloace financiare pentru implementarea prevederilor date nu sunt prevăzute în buget pentru anul 2024 și, respectiv, va necesita alocații suplimentare, ceea ce contravine prevederilor art.17 alin.(2) din Legea nr.181/2014, potrivit cărora pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.</p> <p>Prin urmare, luând în considerare esența subiectului abordat referitor la modificarea Legii nr. 105/2018 și a mecanismului de virare a contribuțiilor de asigurări sociale către bugetul asigurărilor sociale de stat și includerea în stagiul de cotizare a perioadei contributive a condamnaților, se impune necesitatea expunerii și, după caz, înaintarea propunerilor de intervenție justificată, în vederea soluționării problemelor vizate de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care elaborează politici în domeniile respective.</p> | <p><b>Precizare</b></p> <p>În partea ce ține de costurile privind monitorizarea electronică a persoanelor deținute, se precizează că dispozitivele de monitorizare vor fi achiziționate în limita bugetului aprobat. În principal, stocul de dispozitive electronice de monitorizare se propune a fi suplinit, cel puțin la etapa inițială, în baza donațiilor din partea partenerilor de dezvoltare ale sistemului administrației penitenciare.</p> |
| <b>Avizare și consultare publică repetată</b>  |     |   |  |
| <b>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</b> | 34. | <p><b>La art. II. – Legea asistenței sociale nr. 547/2003:</b></p> <p>Remarcăm, că propunerea de completare a art. 1 din Legea asistenței sociale nr. 547/2003 la noțiunea „persoană și familie defavorizată” cu textul: „, , inclusiv persoana eliberată din locurile de detenție în primele 6 luni de la eliberare;”, a fost inclusă în proiectul de lege ulterior primei avizări. Ministerul solicită excluderea din proiect a</p>   | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Deși noțiunea generală de „persoană și familie defavorizată” din <i>Legea asistenței sociale nr. 547/2003</i> ar putea fi interpretată ca incluzând și persoanele eliberate</p>   |

|     |   |  |
|-----|---|--|
|     | <p>normei propuse, întrucât noțiunea actuală „<i>persoană și familie defavorizată</i>” deja înglobează în sine categoria propusă.</p> <p>De asemenea, această categorie se încadrează și în lista beneficiarilor de asistență socială, specificați la art. 7 lit. j) „<i>alte persoane și familii aflate în dificultate</i>”, aceasta însemnând că „<i>persoanele eliberate din locurile de detenție în primele 6 luni de la eliberare</i>” sunt deja subiecții acestei legi.</p>   | <p>din locurile de detenție, <b>această interpretare este una prea largă și lasă loc de discrepante și aplicare neuniformă în practică.</b></p> <p>De asemenea art. 7 lit. j) prevede „<i>alte persoane și familii aflate în dificultate</i>”, această formulare generică depinde în mare măsură de aprecierea subiectivă a funcționarului din domeniul asistenței sociale.</p> <p>În lipsa unei prevederi exprese, practicienii din domeniul asistenței sociale ar putea interpreta diferit încadrarea acestor persoane, ceea ce poate duce la refuzuri de acordare a sprijinului sau la întâzieri.</p> |
| 35. | <p><b>La art. V –Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj:</b></p> <p><b>La punctul 1</b>, art. 23, alin. (3), de a se completa cu litera f<sup>1</sup> ) cu următorul conținut:</p> <p>„f<sup>1</sup>) <i>condamnații, care execută pedepse privative de libertate;</i>”, urmează a fi exclusă din proiect, reieșind din considerentul că, potrivit art. 11 din <i>Legea nr. 297/1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție</i>, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (în continuare ANOFM), oferă protecție socială doar <b><i>persoanelor eliberate din locurile de detenție</i></b> în procesul plasării lor în câmpul muncii, această categorie fiind specificată și la art.23, alin. (3) din Legea 105/2018.</p> <p><i>Persoanele condamnate, care execută pedepse privative de libertate</i> sunt subiecții Ministerului Justiției, în speță a Administrației Naționale a Penitenciarelor, care conform pct. 11, sbp.26) al <i>Hotărârii</i></p> | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Raționamentul completării art. 23 alin. (3) cu lit. f<sup>1</sup>): nu dublează competențele Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP), ci creează un cadru legal expres pentru colaborare interinstituțională. Proiectul nu propune transferarea responsabilității ANP către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), ci prevede explicit că ANOFM poate interveni chiar și pentru actualii condamnați, nu</p>  |

|   |                   |  |  |
|---|-------------------|--|--|
|   |                   | <p><i>Guvernului nr. 437/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Administrației Naționale a Penitenciarelor</i>, are dreptul „să coordoneze activitatea instituțiilor subordonate în vederea antrenării deținuților în muncă, educării lor spirituale și cultural-estetice, precum și realizarea măsurilor pentru adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție și să elaboreze recomandări privind modul de antrenare a deținuților în muncă la persoanele fizice sau persoanele juridice cu orice tip de proprietate”.</p> <p>De asemenea, pct. 36 a <i>Hotărârii Guvernului nr. 583/2006 cu privire la aprobarea statutului executării pedepsei de către condamnați</i>, prevede că, „antrenarea deținuților la muncă și instruirea profesională este dispusă de șeful penitenciarului, la propunerea comisiei penitenciarului, luând în considerare particularitățile fiecărui individ”.</p> | <p>doar pentru foști condamnați (de ex.: furnizarea, la solicitarea ANP, a informațiilor privind locurile de muncă vacante disponibile, cerințele de pregătire necesare pentru ocuparea acestora și alte date relevante).</p> <p>În absența unei prevederi clare, există riscul ca deținuții să nu fie considerați eligibili pentru serviciile ANOFM pe motiv că nu sunt „persoane libere”.</p> <p>Deși responsabilitatea pentru antrenarea în muncă a persoanelor private de libertate aparține ANP, acest fapt nu exclude necesitatea implicării ANOFM încă de la etapa detenției, pentru a asigura o tranziție eficientă de la detenție la integrarea pe piața muncii după eliberare.</p> |
| <p><b>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</b></p> | <p><b>36.</b></p> | <p>Articolul I din proiect prevede completarea pct. 4, art. 361 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi cu litera l) cu următorul cuprins:<br/> <i>„angajarea în câmpul muncii a persoanelor care execută o pedeapsă privativă de libertate sau a celor eliberate din locurile de detenție”.</i></p> <p>Reliefăm că pct. 3, art. 36<sup>1</sup> din legea vizată stipulează: <i>„Prin categorii defavorizate ale populației se subînțeleg persoanele și familiile defavorizate, astfel cum sînt definite în Legea asistenței sociale nr. 547/2003”.</i></p>   | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>A se vedea argumentele de la pct. 34 din sinteză.</p> <p>Referitor la presupusa diferențiere nejustificată între persoanele aflate în detenție și cele eliberate, precizăm că această obiecție nu este întemeiată. Or, persoanele care execută o pedeapsă privativă de libertate</p>  |

|                              |            |  |   |
|------------------------------|------------|--|---|
|                              |            | <p>Suplimentar, pct. 4, art. 36<sup>1</sup> din Legea vizată citează: „<i>Constituie activități de antreprenoriat social activitățile din domeniile orientate spre:</i></p> <p>a) <i>crearea locurilor de muncă și încadrarea, în mod prioritar, a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației;</i>”</p> <p>Subsecvent, în contextul modificărilor propuse la Articolul II din proiect de completare a noțiunii „<i>persoană și familie defavorizată</i>” prevăzută art. 1 din Legea nr.547/2003, prin includerea în categoria respectivă a persoanelor „<i>eliberate din locurile de detenție în primele 6 luni de la eliberare</i>”, considerăm inutilă modificarea operată la pct.4, art. 36<sup>1</sup> din Legea nr. 845/1992.</p> <p>Mai mult decât atât, se constată o diferențiere nejustificată între <i>persoanele care execută o pedeapsă privativă de liberate și cele eliberate din locurile de detenție</i> menționate la Articolul I și persoanele „<i>eliberate din locurile de detenție în primele 6 luni de la eliberare</i>” menționate la Art. II. Această diferențiere poate genera confuzii juridice privind statutul de „persoană defavorizată” al persoanelor care execută o pedeapsă privativă de libertate. Dacă intenția autorului este să creeze o distincție între aceste categorii, acest aspect trebuie expus în mod clar în textul proiectului pentru a elimina orice ambiguitate.</p> | beneficiază de protecție și asistență în cadrul regimului penitenciar, iar persoanele eliberate din locurile de detenție sunt considerate persoane defavorizate în perioada imediat următoare eliberării. |
| <b>Consiliul Concurenței</b> | <b>37.</b> | <p>Având în vedere că unele propuneri prezentate în avizul Plenului Consiliului Concurenței nr.DJ-06/472-1063 din 11 iulie 2024 nu au fost luate în considerare își reiterează opinia expusă anterior.</p> <p>1. Astfel, reiterăm necesitatea de a fi completat textul „în baza de concurs” de la alin. (9) al art. 12 din Legea nr. 300/2017, cu formularea: „deschis tuturor părților interesate, prin aplicarea unor cerințe de participare nediscriminatorii și transparente”. Aceste cerințe sunt necesare pentru a evita avantajarea neîntemeiată a anumitor întreprinderi în cadrul procesului de selecție și pentru a asigura neadmiterea stabilirii barierelor de participare la concurs pentru unele unități de comerț.</p>  | <b>Se acceptă</b><br>Redacția propusă pentru art. 12. alin. (9) din <i>Legea nr. 300/2017</i> a fost completată reieșind din propunerea respectivă.   |
|                              | <b>38.</b> | 2. Totodată, art.12 din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr.300/2017 stabilește <i>scutirea persoanelor fizice și</i>  | <b>Nu se acceptă</b>  |

|  |  |  |
|--|--|--|
|  | <p><i>juridice care creează locuri de muncă pentru antrenarea la muncă a condamnaților în cadrul instituțiilor sistemului administrației penitenciare, precum și cele care prestează servicii pentru alimentarea personalului penitenciar, de la plata chiriei utilajului și/sau a spațiilor utilizate în acest scop, inclusiv a spațiilor pentru depozitarea produselor și a materiei prime, aflate în gestiunea instituțiilor respective.</i></p> <p>Astfel, la implementarea măsurii date pentru respectarea Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, este necesar ca furnizorul/inițiatorul să notifice ajutorul de stat dacă valoarea măsurii de sprijin va depăși pragul de 5 milioane de lei per beneficiar, să asigure respectarea regulilor de cumulare pentru ajutorul de minimis dacă acestea vor fi calificate ca ajutor de minimis definit la art.3 din Legea nr.139/2012 și să raporteze măsurile de sprijin acordate.</p> | <p>În ceea ce privește prevederile art. 12 din <i>Legea nr. 300/2017</i> privind scutirea de la plata chiriei pentru persoanele fizice și juridice care creează locuri de muncă pentru condamnați în instituțiile penitenciare, considerăm că această măsură nu intră „automat” în categoria ajutorului de stat, ci reprezintă o facilitate menită să încurajeze reintegrarea socială și profesională a persoanelor private de libertate.</p> <p>În conformitate cu art. 3 din <i>Legea nr. 139/2012 privind ajutorul de stat</i>, orice măsură de sprijin trebuie analizată prin prisma criteriilor cumulative ale ajutorului de stat. În acest sens, scutirea de la plata chiriei trebuie evaluată în contextul obiectivelor sociale și de interes public urmărite de stat, având în vedere că aceasta contribuie la reducerea recidivei și la creșterea ratei de angajare a foștilor deținuți, ceea ce, pe termen lung, generează beneficii economice și sociale semnificative.</p> <p>Mai mult decât atât, valoarea sprijinului acordat trebuie analizată în raport cu beneficiile economice generale pe care le</p> |
|--|--|--|

|  |                   |   |   |
|--|-------------------|---|---|
|  |                   |   | <p>aduce, inclusiv reducerea poverii financiare asupra sistemului penitenciar și a bugetului de stat prin diminuarea ratei șomajului în rândul foștilor condamnați. În cazul în care valoarea măsurii ar depăși pragul de 5 milioane de lei per beneficiar, notificarea ajutorului de stat poate fi efectuată conform procedurilor stabilite, însă acest aspect nu reprezintă un impediment în aplicarea măsurii.</p> <p>Prin urmare, măsura propusă trebuie privită ca un instrument de politică socială, cu impact pozitiv asupra reintegrării deținuților, și nu exclusiv ca o formă de ajutor de stat susceptibilă de a denatura concurența pe piață.</p> |
|  | <p><b>39.</b></p> | <p>3. De asemenea, conform alin. (7) al art. 12 din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300/2017, Art. IV din proiect, <i>bunurile obținute în urma activității economice din sistemul administrației penitenciare se utilizează în scopuri interne ale sistemului sau, după caz, pot fi comercializate persoanelor fizice și juridice, inclusiv altor instituții și autorități publice.</i></p> <p>În acest sens, propunem includerea unei prevederi prin care să se stipuleze expres în lege obligativitatea Administrației Naționale a Penitenciarelor de a prezenta spre avizare către Consiliul Concurenței metodologia de stabilire a prețurilor pentru comercializarea produselor obținute în cadrul activităților economice desfășurate de întreprinderile penitenciare.</p> | <p><b>Se acceptă</b></p> <p>Textul art. 12 alin. (7) din proiect a fost revizuit reieșind din propunere.</p>  |

|                                  |            |   |  |
|----------------------------------|------------|---|--|
| <b>Ministerul<br/>Finanțelor</b> | <b>40.</b> | <p><b>Art. II</b> din proiect prevede modificarea Legii asistenței sociale nr. 547/2003, prin completarea la art.1 a noțiunii de “persoană și familie defavorizată”.</p> <p>Astfel, măsura în cauză prevede extinderea categoriilor de beneficiari care cad sub incidența prezentei legi, fapt care va genera costuri suplimentare de la bugetul de stat, a căror sursă de finanțare nu este identificată.</p> <p>De asemenea, se menționează că Nota de fundamentare nu conține costurile aferente prevederii în cauză și calculele care ar fundamenta estimarea acestora, cât și sursa de finanțare.</p>  | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>A se vedea argumentele de la pct. 34 din sinteză.</p> <p>Totodată menționăm că, Ministerul Muncii și Protecției Sociale susține că, în prezent, persoanele eliberate din detenție sunt deja incluse în categoria de „persoană și familie defavorizată” și beneficiază de suportul prevăzut de lege, iar propunerea de modificare vizează doar detalierea și clarificarea acestei norme.</p>   |
|                                  | <b>41.</b> | <p>La <b>art. III</b>, conform redacției propuse la pct. 8 din proiect (art. 236 alin. (1<sup>1</sup>) din Codul de executare), în cazul contractului de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice, ultimii la suma de retribuire a muncii calculată lunar pentru toți condamnații, asigură calcularea contribuțiilor de asigurări sociale și transferul lunar al acestora către instituția penitenciară, care va efectua declararea contribuțiilor de asigurări sociale și plata corespunzătoare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat în modul și conform reglementărilor stabilite pentru salariați.</p> <p>Astfel, menționăm că mecanismul propus creează incertitudini în partea ce ține de modul de formare a prețului, în condițiile în care obligația de plată a contribuțiilor de asigurări sociale îi revine instituției penitenciare.</p> <p>În acest context, urmează a se ține cont de resursele financiare din care se vor achita contribuțiile specificate, or potrivit art. 101 alin. (8) din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat se vor calcula separat pe surse de finanțare: din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat și din mijloacele bugetului de stat.</p> | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Mecanismul propus nu generează incertitudini privind formarea prețului, întrucât contribuțiile de asigurări sociale sunt incluse transparent în costurile contractuale, fiind suportate de persoanele fizice sau juridice care beneficiază de serviciile prestate de condamnați.</p> <p>Instituția penitenciară acționează doar ca un intermediar pentru declararea și transferul acestor contribuții, asigurând respectarea reglementărilor fiscale.</p> <p>În plus, acest model este în concordanță cu principiile asigurărilor sociale, oferind deținuților drepturi și protecție în</p> |

|  |   |  |
|--|---|--|
|  | <p><b>42.</b> La <b>art.IV</b> din proiect se solicită excluderea pct.2 aferent creării Fondului de organizare a muncii penitenciare, având drept scop stimularea personalului instituțiilor penitenciare, care este implicat în activități de organizare a muncii condamnaților, suplimentar atribuțiilor de bază, de a beneficia de o indemnizație lunară în mărime ce nu va depăși 50 % din salariul de funcție al angajatului, conform modului stabilit prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.</p> <p>În acest context, se va exclude și alin. (5) al pct.1 din art.IV.</p> <p>Propunerea autorului de a completa cu aceste prevederi Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare nu poate fi susținută, deoarece executarea atribuțiilor sistemului administrației penitenciare sunt asigurate din bugetul de stat, în raport cu care sunt dimensionate statele de personal. Astfel, pentru realizarea funcțiilor urmează a fi aplicate fără excepție prevederile Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.</p> <p>Mai mult ca atât, crearea fondului cu destinație specială contravine principiului universalității bugetului, reglementat de art.8 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care specifică că toate resursele și cheltuielile bugetare se includ în buget, fără stabilirea corelărilor/legăturilor între anumite tipuri de resurse și cheltuieli.</p> <p>De menționat, că existența surselor cu destinație specială afectează grav disciplina bugetară și constituie precedente, discriminări în raport cu personalul altor instituții.</p> <p>În acest sens, de precizat că Republica Moldova și-a asumat față de partenerii de dezvoltare reforme în domeniul finanțelor publice, care să asigure inclusiv eliminarea veniturilor „marcate”.</p> | <p>raport cu activitatea desfășurată.</p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p>Textul proiectului a fost revizuit. În urma acestui proces, s-a decis renunțarea la propunerea privind crearea unui fond special, având în vedere principiile legalității și sustenabilității financiare, precum și necesitatea alinierii reglementărilor la cadrul normativ existent.</p> |
|  | <p><b>43.</b> La <b>art. V</b>, ce prevede modificarea Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, prin subvenționarea agenților economici care angajează condamnați ce execută pedepse privative de libertate, se atenționează că, prevederea în</p>  | <p><b>Se acceptă parțial</b></p> <p>Referitor la subvenționarea agenților economici a se vedea argumentele de la pct. 14 din</p>   |

|  |     |  |  |
|--|-----|--|--|
|  |     | <p>cauză va duce la extinderea numărului beneficiarilor de subvenții, iar conform Notei de fundamentare, în vederea implementării măsurii în cauză este estimat un impact financiar în cuantum de 6,5 mil. lei.</p> <p>În acest context, se menționează că mijloacele financiare necesare pentru implementarea măsurilor date nu sunt prevăzute în bugetul pentru anul 2025 și va necesita alocații suplimentare, ceea ce contravine prevederilor art.17 alin. (2) din Legea nr.181/2014, potrivit cărora pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.</p> <p>Totodată, menționăm că în tabelul de sinteză nu au fost aduse argumente la obiecția ce ține de prevederea aferentă subvenționării agenților economici (art.36 din Legea nt.105/2018).</p> | <p>sinteză.</p> <p>Cu referire la impactul financiar inițial, menționăm că tocmai din acest motiv s-a decis completarea proiectului cu prevederi privind intrarea în vigoare a acestuia peste 3 luni de la data publicării. Această perioadă de implementare va oferi autorităților competente timpul necesar pentru a identifica și planifica sursele de finanțare adecvate. De asemenea, va permite ajustarea corespunzătoare a cadrului normativ și administrativ, asigurând o implementare sustenabilă și eficientă a măsurilor propuse.</p> |
| <p><b>Ministerul<br/>Finanțelor</b><br/>(aviz suplimentar,<br/>urmare a ședinței<br/>interinstituționale<br/>din data de<br/>25.02.2025)</p> | 44. | <p>Cu referire la art. II și V, reiterăm obiecțiile expuse anterior în avizul nr. 04/1-06/11/12 din 16.01.2025. Astfel, măsurile propuse implică extinderea categoriilor și numărul de beneficiari, ceea ce va genera costuri suplimentare pentru bugetul de stat, sursa acestora nefiind identificată.</p>  | <p><b>Nu se acceptă</b><br/>A se vedea argumentele de la pct. 34, 40 și 43 din sinteză.</p>  |
|  | 45. | <p>Totodată, aferent art. IV, prin modificarea art.12 din Legea 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, Administrația Națională a Penitenciarelor (în continuare - ANP) va încasa o sumă suplimentară din partea persoanelor fizice sau juridice echivalentă cu 20% din suma contractelor de prestare servicii, care va fi utilizată în conformitate cu art. 43 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar fiscale nr.181/2014.</p> <p>În acest context, se consideră oportun ca autorul să indice în Capitolul 4. „Fundamentarea economico-financiară” din Nota</p>   | <p><b>Se acceptă</b><br/>Nota de fundamentare a fost completată cu calculele respective.</p>   |

|                                   |     |   |  |
|-----------------------------------|-----|---|--|
|                                   |     | informativă informații privind veniturile generate în baza noilor reglementări.   |  |
|                                   | 46. | Concomitent, la art.12 alin. (5) din actul prenotat se propune ca textul ”gestionează în modul stabilit de Ministerul Justiției” de substituit cu cuvântul ”utilizează”.  | <b>Se acceptă</b><br>Textul a fost modificat.  |
|                                   | 47. | <p>Subsecvent, având în vedere art.VI din proiectul de lege, care prevede intrarea în vigoare a acestuia la 1 ianuarie 2026, se consideră necesar ca Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în calitate de autoritate responsabilă de elaborarea și realizarea politicii în domeniul protecției sociale, să analizeze oportunitatea măsurilor respective, cu prezentarea ulterioară a propunerilor pentru a fi examinate în cadrul procesului de elaborare a CBTM 2026-2028.</p> <p>Propunerile urmează a fi analizate, urmărind scopul de asigurare a conformării cadrului de politici cu cel de resurse, precum și corelării programelor de cheltuieli cu prioritățile din documentele strategice, ținând cont de spațiul fiscal disponibil.</p>                        | <p><b>Se acceptă</b></p> <p>Intrarea în vigoare a proiectului peste 3 luni de la data publicării va oferi timp pentru a efectua modificările necesare în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM). Având în vedere că CBTM se ajustează anual, ministerul va putea realiza o revizuire temeinică a alocărilor bugetare și va avea timpul necesar pentru a implementa ajustările conform noilor cerințe și evoluții economice și sociale, asigurând o planificare bugetară eficientă și adaptată contextului actual.</p> |
| <b>Consiliul pentru Egalitate</b> | 48. | <p>Consiliul a reținut că propunerea privind păstrarea normei actuale de la art. 236 alin. (1) din Codul de executare, care stabilește că salariul lunar al condamnaților nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară, luându-se în considerare indexările și majorările stabilite, nu a fost acceptată.</p> <p>În acest sens, Consiliul reiterează faptul că prevederile pct. 8 alin. (1) din cadrul Art. III al proiectului, care stabilesc că salariul condamnatului nu poate depăși 50% din salariul minim pe țară stabilit de Guvern, instituie o măsură regresivă care înrăutățește situația condamnaților.</p> <p>Or, actualmente, art. 236 alin. (1) al Codului de executare prevede că salariul lunar al condamnaților nu poate fi mai mic decât salariul</p> | <p><b>Se acceptă parțial</b></p> <p>Menționăm că alin. (1) al art. 236 a completat cu prevederi referitoare la stabilirea cuantumului minim al remunerării condamnatului.</p> <p>Totodată, menționăm că munca desfășurată în detenție nu poate fi asimilată unui raport de muncă tradițional între angajator și salariat, deoarece deținuții nu sunt considerați angajați obișnuiți.</p>   |

|  |  |   |
|--|--|---|
|  | <p>minim pe țară, luându-se în considerare indexările și majorările stabilite. Astfel, Consiliul menționează că formula propusă în proiect plafonează remunerarea condamnaților care prestează muncă remunerată în cadrul penitenciarului, deoarece stabilește limita maximă a salariului lunar al acestora și nu permite stabilirea unui quantum mai mare, în timp ce legislația actuală prevede un quantumul minim și nu exclude posibilitatea stabilirii unui quantum mai mare al salariului lunar condamnaților care prestează muncă remunerată.</p> <p>De asemenea, Consiliul reiterează faptul că prevederile proiectului instituie o situație de diferențiere în materie de remunerare a condamnaților în dependență de faptul dacă aceștia vor realiza o muncă remunerată în temeiul contractului de prestări servicii, încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice sau dacă vor realiza o muncă remunerată prin prestarea serviciilor cu caracter gospodăresc, necesare instituției penitenciare.</p> <p>Or, deși în cazul primei categorii este posibilă negocierea unui salariu mai mare, având în vedere plafonul stabilit de 50% din salariul minim pe țară stabilit de Guvern, persoanele juridice sau fizice care vor încheia contracte cu condamnații vor tinde să mențină o salarizare joasă a acestora.</p> <p><b>Din considerentele expuse, Consiliul reiterează recomandarea de excludere a pct. 8 alin. (1) din cadrul Art. III al proiectului examinat, cu păstrarea normei actuale de la art. 236 alin. (1) Cod de executare: „Salariul lunar al condamnaților nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară, luându-se în considerare indexările și majorările stabilite.”</b></p> | <p>Activitatea lor profesională face parte integrantă din procesul de reabilitare socială în contextul executării unei pedepse privative de libertate, având ca scop principal reintegrarea socială, nu obținerea unui câștig financiar propriu-zis.</p> <p>Statul asigură integral cheltuielile de întreținere ale persoanelor private de libertate, inclusiv cazarea, hrana, asistența medicală și alte necesități, ceea ce justifică nivelul redus al remunerației acordate pentru munca prestată. Spre deosebire de o persoană aflată în libertate, un deținut nu trebuie să acopere cheltuieli de subzistență, iar în unele sisteme o parte din venitul obținut este reținut pentru a acoperi costurile detenției sau pentru despăgubirea victimelor infracțiunilor comise.</p> <p>În numeroase state, munca în penitenciare este concepută ca o oportunitate pentru deținuți de a-și ocupa timpul util, de a dezvolta abilități profesionale și de a obține resurse financiare modeste, fie pentru nevoi personale, fie pentru economii destinate reintegrării post-detenție.</p> |
|--|--|---|

|  |  |  |   |
|--|--|--|---|
|  |  |  | <p>Din perspectiva echității sociale, este importantă menținerea unei diferențieri clare între statutul persoanelor aflate în libertate și cel al celor condamnate. Acordarea unui salariu echivalent cu cel al unei persoane libere, în condițiile în care deținuții nu suportă costurile vieții cotidiene, ar crea o discrepanță inacceptabilă și ar putea genera situații absurde în care privarea de libertate devine, paradoxal, mai avantajoasă decât libertatea însăși.</p> <p>În majoritatea țărilor europene, deținuții care participă la activități lucrative în timpul detenției sunt remunerați, însă nivelul compensației este, de obicei, sub salariul minim legal. Această practică se bazează pe considerente legate de natura specială a muncii în detenție, care este văzută ca parte a procesului de reabilitare și reintegrare socială, mai degrabă decât ca un raport de muncă tradițional.</p> <p>De exemplu, în Polonia, deținuții sunt obligați să muncească zilnic în penitenciar sau să participe la cursuri de formare profesională. Din veniturile obținute, 10% sunt</p> |
|--|--|--|---|

|     |   |  |
|-----|---|--|
|     |   | <p>reținute și oferite deținutului ca ajutor financiar după eliberare, facilitând astfel reintegrarea sa în societate.</p> <p>Este important de menționat că politicile privind remunerația deținuților variază semnificativ între diferitele state europene, în funcție de legislația națională și de abordările specifice ale fiecărui sistem penitenciar. Cu toate acestea, tendința generală este ca remunerația să fie mai mică decât salariul minim, reflectând atât contribuția statului la întreținerea deținuților, cât și obiectivul principal al muncii în detenție: reabilitarea și pregătirea pentru reintegrarea în societate.</p> |
| 49. | <p>Totodată, Consiliul atrage atenția asupra modificărilor operate la art. 234 alin. (4) din Codul de executare, prin prevederile Art. III pct. 6 din proiect, ce stabilesc faptul că la munca neremunerată condamnatul este, de regulă, antrenat în afara orelor de lucru, cel mult 4 ore pe zi. În această privință, Consiliul menționează că deși proiectul a fost completat cu prevederi care reglementează durata maximă zilnică pentru care deținutul poate fi antrenat la muncă neremunerată, totuși acestea nu instituie o durată maximă săptămânală pentru care aceștia pot fi antrenați la muncă neremunerată, precum este prevăzut de legislația actuală la art. 234 alin. (3) din Codul de executare.</p> <p>De asemenea, nu este clară justificarea antrenării condamnaților la muncă neremunerată în afara orelor de lucru, or în situația în care condamnatul este antrenat la muncă remunerată conform unui program complet, antrenarea acestuia la muncă neremunerată în afara orelor de</p> | <p><b>Se acceptă</b></p> <p>Textul a fost revizuit reieșind din propunere.</p>   |

|   |            |   |   |
|---|------------|---|---|
|   |            | <p>lucru nu este conformă cu reglementările Codului muncii privind timpul de muncă și timpul de odihnă, care, potrivit art. 235 alin. (7) din Codul de executare, sunt aplicabile în privința condamnaților.</p> <p><b>Astfel, în vederea evitării antrenării neuniforme a deținuților la muncă neremunerată, Consiliul solicită instituirea, în cadrul alin. (4) al art. 234 în redacția proiectului, a unei durate maxime săptămânale a muncii neremunerate la care poate fi supus condamnatul.</b></p>   |   |
| <p><b>Constatările raportului de expertiză anticorupție</b><br/> <b>ELO24/9920 din 15.08.2024 Centrul Național Anticorupție</b></p> |            |   |   |
| <b>Centrul Național Anticorupție</b>  | <b>50.</b> | <p>Considerăm că nota de fundamentare conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ, însă menționăm despre necesitatea revizuirii acesteia prin prisma cerințelor prevederilor Legii nr.100/2017 (ajustate prin Legea nr. 49 din 21 martie 2024).</p> <p><b>I.5.2. Argumentarea economică-financiară.</b></p> <p>Conform art.30 lit. d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „<i>d) analiza impactului de reglementare</i>”. Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autor în nota de fundamentare. Suplimentar, reiterăm necesitatea revizuirii notei de fundamentare prin prisma cerințelor prevederilor Legii nr.100/2017 (ajustate prin Legea nr. 49 din 21 martie 2024).</p> | <p><b>Se acceptă</b><br/> Nota de fundamentare a fost ajustată.</p>   |
| <p><b>Cea de-a treia etapă de avizare și consultare publică</b></p>   |            |   |   |
| <b>Consiliul pentru egalitate</b>   | <b>51.</b> | <p>Consiliul a reținut că propunerea privind păstrarea normei actuale de la art. 236 alin. (1) din Codul de executare, care stabilește că salariul lunar al condamnaților nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară, luându-se în considerare indexările și majorările stabilite, nu a fost acceptată. În acest sens, Consiliul reiterează faptul că prevederile art. 236 alin. (1) în redacția proiectului (Art. III pct. 9), care stabilesc că salariul condamnatului nu poate depăși 50% din salariul minim pe țară</p>   | <p><b>Nu se acceptă</b><br/> A se vedea argumentele de la pct. 48 din sinteză.</p> <p>Totodată, menționăm că stabilirea în proiect a marjei procentuale minime a salariului</p> |

|     |  |  |
|-----|--|--|
|     | <p>stabilit de Guvern, instituie o măsură regresivă care înrăutățește situația condamnaților. Or, actualmente, art. 236 alin. (1) al Codului de executare prevede că salariul lunar al condamnaților nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară, luându-se în considerare indexările și majorările stabilite.</p> <p>Astfel, Consiliul menționează că formula propusă în proiect plafonează remunerarea condamnaților care prestează muncă remunerată în cadrul penitenciarului, deoarece stabilește limita maximă a salariului lunar al acestora și nu permite stabilirea unui quantum mai mare, în timp ce legislația actuală prevede un quantumul minim și nu exclude posibilitatea stabilirii unui quantum mai mare al salariului lunar condamnaților care prestează muncă remunerată.</p> <p>De asemenea, Consiliul reiterează faptul că prevederile proiectului instituie o situație de diferențiere în materie de remunerare a condamnaților în dependență de faptul dacă aceștia vor realiza o muncă remunerată în temeiul contractului de prestări servicii, încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice sau dacă vor realiza o muncă remunerată prin prestarea serviciilor cu caracter gospodăresc, necesare instituției penitenciare sau prin prestarea serviciilor legate de procesul de producere din cadrul instituției penitenciare. Or, deși în cazul primei categorii este posibilă negocierea unui salariu mai mare, având în vedere plafonul stabilit de 50% din salariul minim pe țară stabilit de Guvern, persoanele juridice sau fizice care vor încheia contracte cu condamnații vor tinde să mențină o salarizare joasă a acestora.</p> <p><b>Din considerentele expuse, Consiliul reiterează recomandarea de excludere a pct. 9 din cadrul Art. III al proiectului examinat, cu păstrarea normei actuale de la art. 236 alin. (1) Cod de executare: „Salariul lunar al condamnaților nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară, luându-se în considerare indexările și majorările stabilite.”</b></p> | <p>condamnatului are rol de garanție împotriva unor eventuale stabiliri a unui quantum prea mic al salariului respectiv.</p> |
| 52. | <p>Totodată, Consiliul atrage atenția că potrivit art. 234 alin. (4) în redacția proiectului (Art. III, pct. 7), la munca neremunerată</p>   | <p><b>Nu se acceptă</b></p>  |

|  |  |  |
|--|--|--|
|  | <p>condamnatul este, de regulă, antrenat în afara orelor de lucru, <u>cel mult 4 ore pe zi, dar nu mai mult de 20 ore pe săptămână</u>. Actualmente, potrivit art. 234 alin. (3) al Codului de executare, condamnatul poate fi antrenat la muncă neremunerată <u>cel mult 2 ore pe zi, însă nu mai mult de 10 ore pe săptămână</u>.</p> <p>Astfel, majorarea duratei limită de antrenare a condamnaților la muncă neremunerată, de comun cu abrogarea art. 237 din Codul de executare (Art. III, pct. 10), care garantează condamnatului antrenat la munci remunerate cel puțin 6 luni dreptul la un concediu neremunerat cu durata de 12 zile calendaristice, constituie o măsură care poate afecta dreptul la odihnă al persoanelor condamnate, în lipsa unor garanții explicite în acest sens. În această privință, Regula 99 din Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților stabilește că organizarea și metodele de muncă în cadrul penitenciarelor trebuie să fie similare, în măsura posibilă, celor aplicate în afara penitenciarelor, astfel încât deținuții să fie pregătiți pentru condițiile unei vieți ocupaționale normale.</p> <p><b>Având în vedere cele menționate, Consiliul solicită completarea proiectului cu norme care să reglementeze timpul de odihnă al condamnaților.</b></p> | <p>În contextul criticilor din aviz, menționăm că Consiliul pentru egalitate, în cadrul celei de-a 2-a avizări a solicitat prin avizul său „<i>instituirea, în cadrul alin. (4) al art. 234 în redacția proiectului, a unei durate maxime săptămânale a muncii neremunerate la care poate fi supus condamnatul</i>”, fără a sugera un număr expres de ore. Subliniem că propunerea respectivă a fost acceptată prin stabilirea unui quantum maxim de 20 de ore. Raționamentele stabilirii acestui quantum sunt următoarele.</p> <p>Majorarea duratei maxime de antrenare a condamnaților la muncă neremunerată de la 2 la 4 ore pe zi, respectiv de la 10 la 20 de ore pe săptămână, <b>urmărește alinierea regimului execuțional național la practicile existente în mai multe state membre ale Uniunii Europene</b>, precum și consolidarea rolului muncii ca instrument de reeducare și reintegrare socială.</p> <p>În acest sens, menționăm că <b>în Germania</b>, munca prestată de persoanele private de libertate este considerată o obligație legală, iar programul de muncă penitenciară este comparabil cu cel din afara</p> |
|--|--|--|

|  |  |  |   |
|--|--|--|---|
|  |  |  | <p>penitenciarului, ajungând, în funcție de activitate, la 6–8 ore pe zi, cu respectarea pauzelor și a timpului de odihnă.</p> <p>În mod similar, <b>în Franța</b>, deținuții pot fi antrenați în activități de muncă sau de interes general pe durate ce pot depăși 20 de ore săptămânal, fără ca aceasta să fie calificată drept o încălcare a dreptului la odihnă, atâta timp cât sunt respectate regimul zilnic și condițiile de sănătate.</p> <p>De asemenea, <b>în Italia</b>, munca penitenciară, inclusiv activitățile neremunerate desfășurate în interesul instituției sau al comunității, este organizată potrivit unui program apropiat de cel civil, cu un număr de ore care poate ajunge la 30–36 de ore pe săptămână, în funcție de regimul de detenție și de capacitatea fizică a persoanei condamnate.</p> <p><b>În Spania</b>, legislația permite implicarea deținuților în activități ocupaționale și de utilitate publică în cadrul unui program zilnic de mai multe ore, accentul fiind pus pe caracterul educativ și formativ al muncii.</p> <p>Prin comparație, plafonul propus de <i>maximum 4 ore pe zi și</i></p> |
|--|--|--|---|

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  |  | <p><i>20 de ore pe săptămână</i> pentru munca neremunerată este unul moderat și proporțional, situându-se sub nivelul de implicare permis sau practicat în statele menționate. Totodată, aceste limite reprezintă valori maxime, aplicabile cu caracter flexibil, în funcție de regimul de detenție, starea de sănătate și gradul de aptitudine al fiecărui condamnat.</p> <p>În ceea ce privește invocarea Regulii 99 din Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților, se reține că aceasta promovează organizarea muncii penitenciare într-o manieră cât mai apropiată de condițiile vieții ocupaționale normale. Or, majorarea timpului alocat muncii neremunerate contribuie tocmai la realizarea acestui obiectiv, în condițiile în care durata anterioară de 10 ore pe săptămână s-a dovedit insuficientă pentru formarea unor deprinderi reale de muncă și pentru pregătirea efectivă a condamnaților pentru reintegrarea pe piața muncii după liberare.</p> <p>Referitor la dreptul la odihnă, se subliniază că acesta este garantat prin reglementările generale privind regimul zilnic,</p> |
|--|--|--|--|

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  |  | <p>timpul de somn, activitățile recreative și protecția sănătății, existente în legislația execuțional-penală. Majorarea limitelor maxime ale muncii neremunerate nu echivalează cu o restrângere automată a timpului de odihnă, ci oferă administrației penitenciare posibilitatea de a organiza activitățile într-un mod mai eficient și mai apropiat de standardele europene.</p> <p>În concluzie, modificările propuse sunt <b>conforme cu practicile statelor membre ale Uniunii Europene</b>, respectă principiul proporționalității și consolidează funcția educativă și socială a muncii, fără a afecta substanța dreptului la odihnă al persoanelor condamnate.</p> <p>În ceea ce privește solicitarea Consiliului de a completa proiectul cu norme exprese privind timpul de odihnă al persoanelor condamnate, se consideră că o asemenea intervenție normativă nu este necesară, întrucât dreptul la odihnă este deja <b>reglementat implicit și garantat prin cadrul normativ execuțional-penal existent</b>, precum și prin regulamentele interne privind</p> |
|--|--|--|--|

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  |  | <p>regimul zilnic al persoanelor private de libertate.</p> <p>Astfel, legislația în vigoare stabilește în mod clar structura zilei de detenție, incluzând perioadele obligatorii de somn, pauzele zilnice, timpul destinat activităților recreative, educative și culturale, precum și măsurile de protecție a sănătății. Aceste reglementări au caracter general și se aplică tuturor condamnaților, indiferent de forma sau durata muncii prestate, inclusiv în cazul muncii neremunerate.</p> <p>De asemenea, trebuie subliniat că proiectul de lege nu modifică și nu diminuează garanțiile existente privind sănătatea, securitatea muncii și odihna persoanelor condamnate, ci doar ajustează limitele maxime ale duratei muncii neremunerate. Prin urmare, <b>dreptul la odihnă rămâne pe deplin aplicabil</b>, fiind protejat prin normele generale deja existente, fără a fi necesară o reglementare expresă suplimentară.</p> <p>În concluzie, în contextul noului proiect de lege privind facilitarea locurilor de muncă pentru condamnați, reglementarea</p> |
|--|--|--|--|

|                           |            |  |   |
|---------------------------|------------|--|---|
|                           |            |  | expresă a timpului de odihnă nu este justificată din perspectiva necesității, proporționalității și coerenței legislative, drepturile fundamentale ale persoanelor condamnate fiind deja asigurate prin cadrul normativ în vigoare.   |
| <b>Avocatul Poporului</b> | <b>53.</b> | <p>Recomandările pentru proiectul dat au fost prezentate în două opinii anterioare (nr. 12-7/51-1287 din 27.06.2024 și 04-3/7-80 din 21.01.2025 – se anexează), chiar dacă în Nota de fundamentare se conține mențiunea că Avocatul Poporului nu a venit cu opinie la consultarea repetată.</p> <p>Subsecvent, se solicită autorului proiectului clarificarea și rectificarea informațiilor cuprinse în Nota de fundamentare cu referire la prezentarea opiniilor și obiecțiile Avocatului Poporului în procesul de consultare repetată a proiectului.</p> <p>Ombudsmanul își menține poziția referitor la argumentele invocate, insistând asupra protecției sociale adecvate și al tratamentului echitabil al condamnaților. Astfel, revenim la sugestiile cu referire la modificările propuse pentru Codul de Executare:</p> | <p><b>Precizare</b></p> <p>Avizul Avocatului Poporului nr. 12-7/51-1287 din 27.06.2024 este reflectat în sinteză, fiind prezentat în contextul primei etape de avizare.</p> <p>Menționăm că, prin scrisoarea nr. 03/11699 din 31.12.2024, proiectul a fost remis repetat spre avizare (cea de-a 2-a avizare), însă, ca urmare a acestei solicitări, Oficiul Avocatului Poporului nu a prezentat un aviz, scrisoarea invocată în aviz (04-3/7-80 din 21.01.2025) nefiind recepționată.</p> |
|                           | <b>54.</b> | 1. art. 211 <sup>1</sup> - majorarea procentului admisibil cu care poate fi alimentat contul de peculiu al condamnatului sau completarea cu un alineat suplimentar ce va include excepții, adică situații când contul poate fi alimentat cu o sumă mai mare decât 10% din quantumul salariul minim pe țară, cel puțin până la garantarea locurilor de muncă pentru toți condamnații;   | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>A se vedea argumentele de la pct. 16 din sinteză.</p>  |
|                           | <b>55.</b> | 2. art. 236 - excluderea plafonării salariului condamnaților de nu mai mult de 50% din salariul minim pe țară stabilit de Guvern;  | <p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>A se vedea argumentele de la pct. 10 și 48 din sinteză.</p>  |

|                              |     |  |  |
|------------------------------|-----|--|--|
|                              | 56. | 3. menținerea în vigoare a art. 237 din Codul de executare prin care condamnaților antrenați la munci remunerate li se garantează dreptul la concediu neremunerat;   | <b>Nu se acceptă</b><br>A se vedea argumentele de la pct. 10 și 18 din sinteză.  |
|                              | 57. | 4. reformularea cuprinsului alin. (3) art. 238 din Codul de executare pentru a evita situații de incertitudine la aplicarea normei juridice, fie prin stabilirea unei liste exhaustive de cazuri care ar ameliora situația persoanei condamnate, fie prin excluderea sintagmei în alt mod, ameliorează situația persoanei condamnate.  | <b>Se acceptă</b><br>Conținutul alin. (3) a fost modificat.  |
| <b>Consiliul Concurenței</b> | 58. | <p>[...] având în vedere că unele propuneri prezentate în avizul Plenului Consiliului Concurenței nr. DJ-06/472-1063 din 11 iulie 2024 și nr.DJ-06/28-45 din 16 ianuarie 2025 nu au fost luate în considerare, comunică următoarele.</p> <p>Potrivit proiectului prin art. 12 alin. (8) se propune scutirea persoanelor fizice și juridice care creează locuri de muncă pentru antrenarea la muncă a condamnaților în cadrul instituțiilor sistemului administrației penitenciare, precum și cele care prestează servicii pentru alimentarea personalului penitenciar de la plata chiriei utilajului și/sau a spațiilor utilizate în acest scop, inclusiv a spațiilor pentru depozitarea produselor și a materiei prime, aflate în gestiunea instituțiilor respective, încheind în acest scop contracte de comodat pe un termen de până la 3 ani, care poate fi prelungit. În cazul în care, pentru desfășurarea activității economice, persoana fizică sau juridică urmează să efectueze investiții capitale sau alte îmbunătățiri ale bunurilor închiriate, contractul de comodat poate fi încheiat pe un termen de până la 10 ani.</p> <p>Consiliul Concurenței comunică că, măsurile de sprijin prevăzute în art.12 alin. (8) din proiectul legii, ce constau în scutiri de la plata chiriei utilajului și/sau a spațiilor utilizate în activitatea economică de către persoanele fizice și juridice care creează locuri de muncă pentru antrenarea în muncă a condamnaților fără de o contraprestație corespunzătoare, ar putea prezenta semne de ajutor de stat sau ajutor de minimis reglementat de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.</p> <p>Respectiv, faptul că această măsură de sprijin era deja reglementată de art. 12 alin. (4) din Legea cu privire la sistemul administrației</p> | <p><b>Nu se acceptă</b><br/>A se vedea argumentele de la pct. 26 și 38 din sinteză.</p> <p>Totodată, menționăm că propunerea Consiliului Concurenței a fost examinată, însă, la această etapă, nu poate fi acceptată. Considerăm că măsura prevăzută la art. 12 alin. (8) din proiect are un caracter predominant social și administrativ, fiind orientată spre realizarea unui obiectiv de interes public, și anume facilitarea antrenării la muncă a persoanelor condamnate și sprijinirea procesului de reintegrare socială a acestora.</p> <p>Reglementarea nu reflectă susținerea activității economice pe piața concurențială, ci se aplică într-un cadru specific, strict reglementat, în interiorul instituțiilor sistemului</p> |

|  |   |   |
|--|---|---|
|  | <p>penitenciare nr. 300/2017, nu schimbă calificarea măsurii ca ajutor de stat sau ca ajutor de minimis în lipsa unei decizii a Consiliului Concurenței prin care să se declare că aceste măsuri nu reprezintă ajutor de stat.</p> <p>Astfel, pentru a fi asigurată respectarea Legii nr. 139/2012 sau pentru certitudine juridică la implementare, furnizorul/inițiatorul urmează să asigure notificarea la nivel de intenție a măsurii de sprijin în acord cu art. 8 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, pentru a fi evaluată compatibilitatea cu mediul concurențial normal, iar ulterior să raporteze măsura acordată Consiliului Concurenței.</p> | <p>administrației penitenciare, fiind accesibilă tuturor persoanelor fizice și juridice care îndeplinesc condițiile legale stabilite. Totodată, beneficiarii își asumă obligații concrete corelate cu obiectivul urmărit, ceea ce conferă măsurii un caracter proporțional și justificat.</p> <p>În aceste condiții, menționăm că măsura nu generează efecte semnificative asupra mediului concurențial și nu afectează raporturile comerciale, iar instituirea unei proceduri suplimentare de notificare, la această etapă, ar putea întârzia implementarea unor măsuri necesare pentru funcționarea eficientă a sistemului penitenciar. Totodată, ministerul își exprimă deschiderea de a examina, în procesul de implementare a legii, eventualele aspecte ce țin de aplicarea legislației privind ajutorul de stat, în cooperare cu Consiliul Concurenței, dacă vor fi identificate riscuri concrete în acest sens.</p> |
| <p><b>Constatările raportului de expertiză anticorupție (repetată)</b><br/> <b>ELO24/9920 din 15.08.2024 Centrul Național Anticorupție</b></p> |   |   |

|   |                   |   |  |
|---|-------------------|---|--|
| <p><b>Centrul Național Anticorupție</b></p> | <p><b>59.</b></p> | <p><b>La art. III pct. 7 din proiect privind expunerea în redacție nouă a art. 234 din Codul de executare</b></p> <p><i>„Articolul 234 va avea următorul cuprins:<br/> „Articolul 234. Munca condamnaților<br/> (1) Pe perioada detenției persoana condamnată poate fi antrenată la muncă, cu excepția cazurilor în care aceasta este deja antrenată în activități de instruire profesională, în învățământ sau cazului de incapacitate temporară de muncă. Condamnatul este obligat să execute munci neremunerate.<br/> Muncile prestate de condamnați nu constituie relații individuale de muncă în sensul legislației muncii. [...]”</i></p> <p><b>Obiecții:</b></p> <p>Articolul 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 stabilește că la elaborarea textului proiectului de act normativ: <i>„conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc [...]”</i>.</p> <p>Din prima propoziție a normei analizate nu poate fi stabilit expres ce fel de muncă se are în vedere – remunerată sau neremunerată, la care persoana din detenție <i>poate fi</i> antrenată.</p> <p>Lipsa specificării exprese a acestui moment, în raport cu propoziția a doua al aceluiași alineat, potrivit căreia <i>„condamnatul este obligat să execute munci neremunerate”</i>, poate duce la apariția interpretărilor discreționare, din partea persoanelor responsabile și aplicării neuniforme a reglementărilor privind caracterul opțional sau obligatoriu al muncii prestate de către persoana condamnată, în dependență de situație și interese.</p> <p><b>Recomandări:</b></p> <p><i>Redactarea primei propoziții prin specificarea muncii la care persoana condamnată poate fi antrenată.</i></p> | <p><b>Se acceptă</b></p> <p>Articolul 234 din proiect a fost redactat în corespundere cu propunerea formulată.</p> |
|---|-------------------|---|--|

## Ministerul Muncii și Protecției Sociale

(aviz suplimentar, urmare a ședințelor interinstituționale din data de 18.03.2026 și 23.03.2026)

60.

La art. II. – Legea asistenței sociale nr. 547/2003 solicităm excluderea din proiect a normei de completare a art. 1 din Legea nr. 547/2003 asistenței sociale, la noțiunea „persoană și familie defavorizată”, cu textul: „, inclusiv persoana eliberată din locurile de detenție în primele 6 luni de la eliberare;”, întrucât noțiunea actuală „persoană și familie defavorizată” deja înglobează în sine categoria propusă.

De asemenea, această categorie se încadrează și în lista beneficiarilor de asistență socială prevăzută la art. 7 lit. j) „alte persoane și familii aflate în dificultate”, aceasta însemnând că „persoanele eliberate din locurile de detenție în primele 6 luni de la eliberare” sunt deja subiecții acestei legi.

Suplimentar, informăm Ministerul Justiției (în continuare MJ) că există mecanisme alternative, mai eficiente și directe, pentru integrarea în comunitate a persoanelor eliberate din detenție, inclusiv prin consolidarea colaborării MJ cu Congresul Autorităților Locale din Moldova.

Subsidiar, potrivit art. 14 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, consiliile locale exercită un rol esențial în dezvoltarea și implementarea politicilor sociale la nivel comunitar, inclusiv prin: „p) aprobă studii, prognoze și programe de dezvoltare social-economică și de altă natură; p<sup>1</sup>) aprobă, conform necesităților comunității, programe de dezvoltare a serviciilor sociale; y) contribuie la realizarea măsurilor de protecție și asistență socială, asigură protecția drepturilor copilului; decide punerea la evidentă a persoanelor socialmente vulnerabile care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative; înființează și asigură funcționarea unor instituții de binefacere de interes local;”.

**Se acceptă**

**Articolul II** din proiect care conținea intervenții pentru Legea nr. 547/2003, a fost exclus. Articolele următoare au fost renumerotate.

|  |     |   |  |
|--|-----|---|--|
|  |     | <p>În această ordine de idei, valorificarea deplină a competențelor autorităților publice locale de nivelul I poate reprezenta un mecanism eficient și durabil pentru facilitarea reintegrării sociale a persoanelor eliberate din detenție.</p>  |  |
|  | 61. | <p>La art. V – Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj:</p> <p>La punctul 1, se solicită excluderea din proiect a normei de completare a art. 23 alin. (3) cu litera f<sup>1</sup> ), cu următorul conținut: „f<sup>1</sup> ) condamnații, care execută pedepse privative de libertate;”, reieșind din considerentul că, persoanele vizate, nu se pot încadra în prevederile art. 20 din Legea nr. 105/2018.</p> <p>În special, alin. (4) care prevede că, persoana înregistrată cu statut de șomer are obligația, sub riscul pierderii acestui statut, să se prezinte o dată la 30 de zile calendaristice la subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă, să participe la interviuri cu angajatorii, să prezinte lunar raportul privind activitățile desfășurate în vederea identificării unui loc de muncă, precum și să participe la serviciile și măsurile active de ocupare a forței de muncă.</p> <p>Respectiv, serviciile și măsurile active sunt acordate șomerilor care îndeplinesc cumulativ condițiile prevăzute la art. 20 și presupun menținerea unui contact direct și constant cu specialistul din cadrul subdiviziunii de ocupare, atât programat din timp cât și la solicitarea specialistului, în vederea facilitării unei încadrări cât mai rapide în câmpul muncii.</p> <p>Totodată, potrivit art. 11 din Legea nr. 297/1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (în continuare ANOFM) oferă protecție socială doar persoanelor eliberate din locurile de detenție, în procesul integrării acestora pe câmpul muncii. Această</p> | <p><b>Se acceptă</b><br/> <b>Articolul V</b> din proiect care conținea intervenții pentru Legea nr. 105/2018, a fost exclus.</p> |

categorie fiind reflectată și în cadrul normativ la art. 23 alin. (3) din Legea 105/2018.

Adițional, persoanele condamnate care execută pedepse privative de libertate se află în competența MJ, prin intermediul Administrației Naționale a Penitenciarelor (în continuare ANP). Conform pct. 11 subpct. 26) din Hotărârea Guvernului nr. 437/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Administrației Naționale a Penitenciarelor, ANP coordonează activitatea instituțiilor subordonate în vederea antrenării deținuților în muncă, educării lor spirituale și cultural-estetice, precum și realizarea măsurilor pentru adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție și elaborează recomandări privind modul de antrenare a deținuților în muncă pentru persoanele fizice sau persoanele juridice cu orice tip de proprietate.

De asemenea, pct. 36 din Hotărârea Guvernului nr. 583/2006 cu privire la aprobarea statutului executării pedepsei de către condamnați, prevede că, „antrenarea deținuților la muncă și instruirea profesională este dispusă de șeful penitenciarului, la propunerea comisiei penitenciarului, luând în considerare particularitățile fiecărui individ”. Prin urmare, drepturile și obligațiile aferente statutului de șomer nu pot fi aplicate persoanelor private de libertate, ceea ce face inoportună includerea acestei categorii în reglementările propuse. Persoanele condamnate care execută pedepse privative de libertate, nu sunt și nu pot fi subiecții cadrului normativ citat în aviz.

La punctul 2, propunerea de completare a alin. (2) art. 36 privind subvenționarea locurilor de muncă, după textul „direcționați de subdiviziunea teritorială” cu textul „sau instituția penitenciară,”, de asemenea va fi exclusă din proiect din următoarele considerente: a) Persoana aflată în căutarea unui loc de muncă este înregistrată cu statut de șomer în condițiile Legii nr. 105/2018, iar obligațiile ce decurg din acest statut sunt față de ANOFM, și nu față de alte instituții terțe, cum ar fi, în acest caz, instituțiile penitenciare. b) Contractul pentru acordarea subvenției se semnează de către angajator și de către șeful subdiviziunii teritoriale, conform pct. 23 din Anexa nr. 5 din Hotărârea Guvernului nr.

|  |   |  |
|--|---|--|
|  | <p>1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă, iar subvenția se plătește angajatorului de către ANOFM.</p> <p>Prin urmare, MJ poate identifica soluții de stimulare a angajatorilor prin alte mecanisme, precum cel prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 49/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind subvenționarea locurilor de muncă, astfel încât subvenția să fie acordată direct angajatorilor care încadrează în muncă această categorie de persoane.</p> <p>În susținerea argumentelor expuse supra, Ministerul Muncii și Protecției Sociale reiterează poziția sa de excludere a modificărilor înaintate prin prezentul proiect și consideră că propunerile de modificare nu sunt justificate și nu se aliniaza cadrului normativ existent în domeniul ocupării forței de muncă.</p> <p>Norme propuse privind includerea persoanelor eliberate din detenție în categoria beneficiarilor de asistență socială sunt redundante, acestea fiind deja acoperite de legislația actuală, iar extinderea măsurilor de ocupare asupra persoanelor aflate în detenție contravine condițiilor legale pentru dobândirea și menținerea statutului de șomer.</p> <p>Spre informare: conform practicilor internaționale și reglementărilor din domeniul ocupării forței de muncă, oficiile forței de muncă interacționează exclusiv cu persoanele eliberate din detenție, acestea fiind apte să se integreze sau reintegreze pe piața forței de muncă.</p> |  |
|--|---|--|